

Innehåll

Abstract	4
1. Inledning.....	5
1.1 Syfte	6
1.2 Material	6
1.3 Metod och metodkritik	8
1.4 Avgränsning	9
1.5 Disposition	9
1.6 Tidigare forskning.....	10
2. Vad är mission.....	12
2.1 Missions begreppet igår och idag.....	12
2.2 Mission utifrån Bosch och Wirén.....	15
2.3 Mission i kristen kontext.....	17
2.4 Mission i Svenska kyrkan	18
2.5 Sammanfattning	22
3. Missionsuppdraget i ett antal församlingar i Svenska kyrkan.....	24
3.1 Hur definierar Svenska kyrkans församlingar mission?.....	24
3.1.1 Lunds stift.....	24
3.1.2 Göteborgs stift	25
3.1.3 Växjö stift.....	26
3.1.4 Visby stift.....	26
3.1.5 Linköping stift.....	27
3.1.6 Skara stift.....	28
3.1.7 Karlstad stift	29
3.1.8 Strängnäs stift.....	29
3.1.9 Stockholms stift.....	29
3.1.10 Uppsala stift.....	30
3.1.11 Västerås stift.....	30
3.1.12 Luleå stift.....	31
3.1.13 Härnösands stift – inga svar	31
3.1.14 Sammanfattning	31
3.2 Vad gör församlingarna sitt missionsarbete?.....	32
3.2.1 Lunds stift.....	32
3.2.2 Göteborgs stift.....	33

3.2.3 Växjö stift.....	34
3.2.4 Visby stift.....	35
3.2.5 Linköpings stift	36
3.2.6 Skara stift.....	36
3.2.7 Karlstad stift.....	37
3.2.8 Strängnäs stift.....	38
3.2.9 Stockholms stift.....	39
3.2.10 Uppsala stift.....	40
3.2.11 Västerås stift.....	40
3.2.12 Luleå stift.....	41
3.2.13 Härnösands stift – Inget svar.....	42
3.2.14 Sammanfattning	42
3.3 Vem ansvara för missionsuppdraget.....	43
3.3.1 Lunds stift.....	43
3.3.2 Göteborgs stift.....	43
3.3.3 Växjö stift.....	44
3.3.4 Visby stift.....	44
3.3.5 Linköping stift.....	44
3.3.6 Skara stift.....	45
3.3.7 Karlstad stift.....	45
3.3.8 Strängnäs stift.....	45
3.3.9 Stockholms stift.....	45
3.3.10 Uppsala stift.....	46
3.3.11 Västerås stift.....	46
3.3.12 Luleå stift.....	46
3.3.13 Härnösands stift – inga svar	47
3.3.14 Sammanfattning	47
3.4 Sammanfattning	47
4. Resultat och Slutdiskussion.....	49
4.1 Resultat.....	49
4.2 Slutdiskussion.....	52
5. Sammanfattning	55
6. Litteraturförteckning	56
7. Litteraturförteckning – Församlingsinstruktionerna	57
8. Bilagor.....	59

8.1 Bilaga 1	59
8.2 Bilaga 2.	60
8.3 Bilaga 3.	61

Abstract

Within Sweden's borders, the Church of Sweden didn't had to conduct mission in the same way they have conducted in other countries. Until 1951, when Freedom of Religion became a law in Sweden, those who requested withdrawal from the Church of Sweden had to join another denomination approved by the state. So came secularization, the church no longer was the church of the state, the free choice to belong to the community that one wanted to join.

This essay has highlighted how the congregations in the Church of Sweden today conduct missions within Sweden's borders. The essay has given an insight into how the congregations view and interpret the mission assignment.

In the essay, has an attempt to explain what mission is with the support of three books. With the help of a survey, parish instructions and literature, I have concluded that the Church of Sweden's parishes have a solid mission, which strives to meet people where they are right now.

The congregations do this based on the context in which they find themselves, which means that even if congregations have similar activities, the activities take place in separate ways, due to the context in which the congregations are.

1. Inledning

Inom Sveriges gränser har Svenska kyrkan inte behövt bedriva någon mission på det sätt som man har bedrivit den i andra länder. Fram till 1951 då lagen om religionsfrihet infördes i Sverige, var de som begärde utträde ur Svenska kyrkan tvungna att inträda i ett annat av staten godkänt samfund. Så kom sekulariseringen kyrkan skildes från staten och med det, det fria valet att tillhöra det samfund som man själv ville ansluta sig till.¹

I ett litet rum här i vår lilla stad, satt en kille och översatte våra predikningar till modersmål och sprider i sitt hemland. Mission sker på ett sätt som är större än vi anar! Vi visste inte detta när vi följde honom till dopet. Idag bildas små cellgrupper av människor som lyssnar till evangeliet, i ett land där kristen tro är belagt med dödsstraff. Mission idag är inte vad det var förr. Det går snabbt. Likheten mot förr är att missionärer inte blir så långlivade.²

Med den här uppsatsen undersöker och redovisar jag hur församlingar i Svenska kyrkan tolkar och utför sitt missionsuppdrag.

Inför en föreläsning i missionsvetenskap på Uppsala universitet 2020 väcktes det under det förberedande arbetet tankar hos mig, ”Fanns det ingen mission i Sverige?” och ”Finns det mission i Sverige idag?”. Detta är bakgrunden till min nyfikenhet över hur den mission som Svenska kyrkan bedriver i Sverige idag ser ut. I *Kyrkoordningen* – som är Svenska kyrkans styrdokument – beskrivs kyrkans uppdrag. Det bör noteras att *Kyrkoordningen* inte innehåller några riktlinjer för hur församlingarna ska bedriva mission, bara en uppmaning att de ska göra det.

När jag tidigare tänkt på mission har jag föreställt mig att mission är det som till exempel Jehovas vittnen bedriver när de knackar på vår dörr och vill delge evangeliet. Jag har även tänkt att mission vanligtvis bedrivits av Svenska kyrkan och andra samfund i utlandet, då ”hedningar” skulle frälsas. Är mina fördomar sanna eller finns det andra former av mission i Sverige?

---

¹ Justitiedepartementet 2022-10-22, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/religionsfrihetslag-1951680_sfs-1951-680

² Norra Ölands Pastorat, (mejl) 2020-09-22

1.1 Syfte

Syftet med uppsatsen är att utifrån de kortfattade formuleringarna i *Kyrkoordningens* andra avdelning första paragraf där det står att församlingens grundläggande uppgifter är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission, undersöka hur svenskkyrkliga församlingar tolkar och omsätter missionsuppdraget i sitt upptagningsområde.

1.2 Frågeställning

Vilka missionssyner återfinns i dokument som är normerande för Svenska kyrkan?

- Hur beskriver svenskkyrkliga församlingar sitt missionsuppdrag?
- På vilket/vilka sätt bedriver Svenska kyrkan mission i Sverige idag enligt Svenska kyrkans församlingar?

1.3 Material

Uppsatsens empiri är framför allt den enkät³ med fyra frågor som via mejl skickats ut till församlingar i Svenska kyrkans tretton stift. Förutom denna enkät kommer jag även att använda mig av dokument som är styrande och vägledande inom missionsarbetet samt sekundärlitteratur som behandlar mission. Med hjälp av dessa dokument vill jag förklara innebörden av Svenska kyrkans inre mission.

Ett viktigt material i min undersökning är även det dokument som kallas *församlingsinstruktioner (FIN)* från de församlingar som svarat på enkäten. I *FIN* presenterar församlingarna hur de arbetar kring missionsfrågan.

Förutom enkäten och församlingsinstruktionerna relateras i uppsatsen även *Kyrkoordningen*. I detta styrdokument beskrivs församlingarnas grundläggande uppgifter.⁴

Därtill använder jag: Lutherska Världsförbundets (LVF) dokument, *Mission i kontext Förvandling, försoning, upprättelse*, med detta dokument vill LVF bidra till en ökad förståelse och ett utövande av missionsuppdraget samt Kyrkornas världsråds dokument⁵,

---

³ Presenteras under punkt 8 Bilagor.

⁴ Kyrkoordningens andra avdelning inledning och andra kapitel 2017, 6.

⁵ Lutherska världsrådet, Svenska kyrkan 2004.

Kyrkornas världsråds dokument, Tillsammans för livet, Mission och evangelisation i en värld i förändring. Vilket är på initiativ av Svenska missionsrådet och Sveriges kristna råd översatts till svenska för att erbjuda en större möjlighet att använda det i svenska sammanhang.⁶

Därtill använder jag mig av biskopsbrevet *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* från 2019. I denna biskopliga rundskrivelse behandlas frågor och tankar om den mångreligiösa kontext som församlingarna befinner sig i, till följd av den invandring som finns i Sverige⁷.

Den som sekundärlitteratur som jag kommer att använda mig av är;

Präst- och diakonmötetsavhandlingen för Lunds stift 2022, *En kyrka driven av mission.* I avhandlingen använder jag de kapitel som är skrivna av biskop Johan Tyrberg. I dessa kapitel beskriver biskopen sin vision av den mission som han tycker att Svenska kyrkan i Lunds stift ska bedriva.⁸

Jakob Wiréns bok, *Att ge plats för den andre? Religionsdialog, ersättningsteologi och Muhammed som profet*, 2021. Wirén utforskar i denna bok kristna ger plats åt andra. Led orden genom boken är ”Vilket utrymme är jag beredd att ge åt trosföreställningar och traditioner som inte är mina egna.” Jag använde mig av denna bok då församlingarna inom Svenska kyrkan möter personer med annan trosföreställning samt personer som söker kyrkan för att konvertera. Boken kan ge en ökad förståelse för hur mötet med andra kan ske på ett bra sätt.

David J. Bosch *Transforming mission*, 2011. Framför allt använder jag denna bok för att få en bakgrund på begreppet mission, samt för att ge en ökad förståelse av missionens förändring över tid. Boschs bok behandlar missionshistorien från lärjungaskapet i NT fram till idag och Bosch presenterar tre olika synvinklar på missionsbegreppet, dessa tre begrepp finns presenterade i uppsatsen.

Sekundärlitteratur i uppsatsen används för att definiera vad ett antal centrala kyrkliga aktörer menar med mission. Endast *En kyrka driven av mission* är inriktad mot det svenskkyrkliga missionsarbetet, *Att ge plats för den andre? Religionsdialog, ersättningsteologi och*

---

⁶ Kyrkornas världsråd, 2013. ”<https://www.skr.org/material/tillsammans-for-livet>”

⁷ Svenska kyrkans biskopar. ”De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext.”

⁸ Aldén et al 2022, 9–26.

Muhammed som profet och *Transforming mission* används för att ge en ökad förståelse för missionsbegreppet och missionens historia.

I kapitlet Tidigare forskning presenteras Ann Aldéns bok *mission i vår tid, här och nu är allting möjligt* samt Jan Eckerdals bok *Kyrka i mission*. Dessa böcker ger en inblick i mission ur ett svenskkyrkligt perspektiv.

1.4 Metod och metodkritik

Metoden som använts i uppsatsen är kvalitativ studie. Den är vald utifrån att jag inte kommer att presentera någon statistik utan i löpande text försöka återge hur församlingarna ser på missionsuppdraget. I en kvalitativ studie eftersträvas en så stor variation av deltagare som möjligt.⁹ Vilket i denna uppsats betyder att det viktiga är att få in svar från olika typer av svenskkyrkliga församlingar. Därför spelar inte antalet svar som kommit in någon roll, det är landsfördelningen som är viktig och vad de olika församlingarna har sitt område. En enkät med fyra frågor skickades via mejl till sjuttioåtta församlingar fördelat på de tretton svenskkyrkliga stiftet. Svar inkom från tjugofem församlingar fördelat på tolv av stiftet. En församling önskade att ge svar på enkäten genom telefonintervju. Svaren som har inkommit, beror mycket på vem i församlingen som har svarat på enkäten. De församlingar där präster, diakoner och pedagoger svart på enkäten är svaren ingående och beskrivande medan i de församlingar en administratör svarat är svaren korta och innehållslösa.

Urvalet av församlingar har gjorts utifrån att få en spridning över hela Sverige samt att församlingar finns i olika kontexter. Stad-, land-, och ö- församlingar finns med i urvalen. Två av de frågor som ställts till församlingarna är raka, öppna och enkla, vilket ger komplexa och innehållsrika svar.¹⁰ Medan två av frågorna kan svaras med ja eller nej men även med ett mer utvecklat svar. Genom att ställa så kallade öppnafrågor där församlingarna får ge svar utifrån sin kontext, ges en förståelse för, hur församlingarna ser på missionsuppdraget.

Frågorna som ställdes till församlingarna är följande:

1. Hur jobbar ni med mission i er församling?
2. Har ni någon särskild person som jobbar med denna fråga?
3. Hur har ni uti gällande församlingsinstruktion (*FIN*) beskriva ert missionsarbete?
4. Är missionen något som ni prioriterar i er församling?

---

⁹ Trost 2010, 137, 141.

¹⁰ Trost 2010, 25.

Utifrån svaren på dessa frågor har jag valt att titta på hur församlingarna definierar missionsuppdraget, vad de har för aktiviteter och verksamheter i missionsarbetet samt om de har någon eller några särskilda personer som arbetar med missionsuppdraget. Dessa tre punkterna ligger så till grund för den analys som gjorts av de inkomna enkätsvaren. Utöver dessa tre punkter kommer jag även att titta på församlingarnas arbete gällde mission utifrån LVF begrepp om mission, förkunnelse, tjänst, arbete, mission i kontext, missions teologi, praktisk missionsutövning, förkunnelse, förvandling och upprättelse i och av världen.

För att för egen del lära mig mer om olika tolkningar av missionsuppdraget har jag gjort en litteraturstudie. I den har styrdokument som *Kyrkoordningen* och vägledande dokument *Tillsammans för livet* granskats. Jag har dessutom studerat tre böcker om mission.

Jag menar att en svårighet med den kvalitativa studien är de öppna frågorna. De öppna frågorna har lett till att många av svaren varit beskrivande och innehållsrika, medan andra var kortfattade. Ytterligare en utmaning som uppstått i sammanställningen av enkätsvaren, är att svarens innehåll är extremt beroende av vem i församlingen som svarat på enkäten. I de församlingarna där präster, diakoner och församlingspedagoger eller pedagoger svarat på enkäten är svaren väl utvecklande och beskrivande, men i de församlingarna där en administratör svarat på enkäten är svaren kortförfattade och inte beskrivande.

1.5 Avgränsning

Mission är ett stort och vidlyftigt uppdrag som enligt kristen tro och praxis är tänkt att genomsyra alla kristna församlingar. Det finns mycket skrivet om den mission som Svenska kyrkan genom åren bedrivit runt om i världen. Denna uppsats fokusera på nutid och på den mission som idag sker i församlingarna runt om i Sverige och som tar sikte på människor som bor inom Sveriges gränser. Därför kommer jag bara i korta drag nämna den mission som Svenska kyrkan bedriver utanför Sveriges gränser. Den mission som ACT Svenska kyrkan bedriver kommer även bara att nämnas om församlingarna har med det i sina församlingsinstruktioner.

1.6 Disposition

Uppsatsens första kapitlet, beskriver hur den vuxit fram, dess syfte, material, metod, avgränsningar, disposition samt tidigare forskning.

Missionen är något som enligt *Kyrkoordningen* ska vara självklart i Svenska kyrkan - det är en av kyrkans grundläggande uppgifter. I andra kapitlet tar jag upp hur mission definieras i

sekundärlitteraturen. Fokus ligger på hur missionsbegreppet och missionsuppdraget tolkas i Sverige.

Vad säger församlingarna och pastoraten om missionsuppdraget? Hur tolkar de sitt uppdrag? I det tredje kapitlet sammanställs de svar som kommit in från församlingarna och pastoraten samt vad som står i de olika församlingsinstruktionerna.

I det fjärde kapitlet presenteras det resultat som vuxit fram och här besvaras även de två frågor som ställdes i uppsatsens inledning och som varit utgångspunkten. Därtill förs en slutdiskussion.

I uppsatsens femte kapitel sammanfattas uppsatsens resultat. I det sjätte kapitlet återfinns litteraturförteckningen och i det sjunde kapitlet visar uppsatsens bilagor, bland annat enkäten som skickats ut till församlingarna.

I sjätte och sjunde kapitlet finns litteraturförteckningarna, och i åttonde och sista kapitlet finns bilagor till uppsatsen.

1.7 Tidigare forskning

Den forskning som jag bedriver i denna uppsats undersöker det inre missionsarbete som bedrivs i Svenska kyrkans församlingar i nutid. Den forskning som finns att tillgå kring Svenska kyrkans mission har ett mer övergripande perspektiv på mission och handlar till stor del om Svenska kyrkans yttre mission. I den tidiga forskningen har jag dock fått möjligheten att kunna fördjupa mig i Svenska kyrkans inre mission.

Under en föreläsning i Kyrko- och missionsstudie D på Uppsala universitet den 18 september 2020, fick studenterna ut ett dokument med 121 artiklar om olika missionsstudier som gjorts mellan åren 1956–2019. Studenterna skulle reflektera över de studier som gjorts. I dokumentet fanns det flera artiklar om mission som gjorts utomlands. Afrika, Kina och Indien var överrepresenterade bland studierna, medan studierna om missions som bedrivits i Sverige var få.¹¹

Men utifrån den mission som handlar om Svenska kyrkans mission, har jag fått rekommenderat att tittat på två författare, Ann Aldén och Jan Eckerdal. Ann Aldén är

---

¹¹ Föreläsning med Anita Suneson, Uppsala universitet 2020.

kyrkoherde i Svenska kyrkan Jönköping.¹² Aldén har en doktorsexamen i missionsstudier vid Lunds universitet, hon är även engagerad i Sveriges kristna råd och som rådgivare i Commission on World Mission and Evangelium.¹³ Jan Eckerdal är präst i Svenska kyrkan, han har en Teologie Doktor i Systematik teologi med livsåskådningsforskning vid Uppsala universitet. Idag arbetar Eckerdal som teologisk rådgivare på Sveriges kristna råd.¹⁴

I boken *Mission i vår tid, här och nu är allting möjligt*, skriver Aldén om Svenska kyrkans identitet och självbild, som ständigt utmanas av de förändringar som sker i omvärlden.¹⁵ Boken är en reflektion om församlingarnas sändning samt ett försök till att belysa kyrkans *missio* i den så kallade senmoderna kulturen.¹⁶ Aldén delat in sin bok i tre kapitel, *Tiden och rummet här och nu*, *Kristen tro och tradition* samt *Med andra förtecken*, varje kapitel avslutas med delkapitlet *För samtal och reflektion*. I delkapitlet *För samtal och reflektion*, ställer Aldén ett antal frågor som läsaren eller läsarna kan samtala och reflektera över, frågorna är ställda utifrån det som Aldén skriver om i kapitlet och ger församlingen en chans att reflektera över det som skrivs i kapitlet.¹⁷

Jan Eckerdal har skrivit boken *Kyrka i mission, att gestalta kristen tro i en efterkristen tid*. I boken skriver Eckerdal att kyrkan är kallad att i varje tid gestalta evangeliet om Jesus Kristus i världen, på ett sätt som gör att Jesus blir känd i den nya tiden. I boken vill Eckerdal pröva tanken att missionsteologins förståelse av kyrkan är en konstruktiv resurs för att göra Jesus känd i nutid. Eckerdal skriver utifrån Svenska kyrkans ögon, men delar av boken innehåller är mer generellt. Resonemangen i boken rör sig mellan en teologisk reflektionsnivå och en mer rak och pastoralnära tillämpning.¹⁸

Förutom Aldéns och Eckerdals böcker har Sven Thidevall skrivit en bok om Svenska kyrkans församlingsinstruktioner, *Folkkyrkans tid: Församlingsinstruktionerna berättar*. Detta är inte någon bok som jag tar i uppsatsen men den omnämns här för att ge läsaren till uppsatsen en möjlighet att fördjupa sig i vad församlingsinstruktionen betyder för församlingen.

---

¹²

https://www.svenskakyrkan.se/?searchIsActive=true&doLocalSearchOnly=false&scrollOffset=1848&q=Ann%20Ald%C3%A9n&local=False&webid=1374643&featuredlinks_start=0&samfid=&catfilter%5B%5D=personal&num=10&unitid=0&start=20&all_start=20

¹³ <https://ehs.se/receptive-ecumenism-conference/ann-alden/>

¹⁴ <https://www.svenskakyrkan.se/filer/500655/CV%20och%20bibliografi%20i%20urval%20Jan%20Eckerdal.pdf>

¹⁵ Aldén 2013, baksidan.

¹⁶ Aldén 2013, 5.

¹⁷ Aldén 2013, 58, 98, 137.

¹⁸ Eckerdal 2000, 9.

2. Vad är mission

Mission är ett stort och omfattande begrepp. I detta kapitel ska jag försöka beskriva vad mission är. Jag kommer att använda mig av:

David J Boschs standardverk *Transforming Mission* (2011), vilket ger en mer teoretisk beskrivning av vad som kan avses med mission. David J. Bosch föddes i Kuruman i Sydafrika. Han började sina studier med att studera vid universiteten i Pretoria, Sydafrika och Basel, Schweiz. I Basel, tog han en doktorsexamen inom Nya testamentet. År 1957 började Bosch sitt arbete som missionär inom nederländska reformerade kyrkan.¹⁹Tyvärr dog Bosch den 15 april 1992.²⁰

Kyrkornas världsråds dokument *Tillsammans för livet: Mission och evangelium i en värld i förändring* (2013),

Lutherska världsförbundets dokument *Mission i kontext: Förvandling, försoning, upprättelse* (2004)

Jakob Wiréns, i svenskyrklig kontext, uppmärksammade bok *Att ge plats åt den andre? Religionsdialog, ersättningsteologi och Muhammed som profet* (2011). Wirén är adjungerande professor i religionsteologi på Lunds universitet och leder forskarseminariet *Global Christianity and Interreligious Relations*. Han arbetar även på Svenska kyrkans nationella kansli i Uppsala som teologisk sekreterare åt ärkebiskopen.²¹ Med hjälp av Wiréns bok vill jag ge en bild av hur begreppet mission kan behandlas och tolkas idag.

För att visa hur begreppet mission används och tolkas i ett svenskkyrkligt sammanhang idag har jag att lyfta fram några centrala begrepp ur biskopsbrevet *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* (2019) och ur präst-och diakonmötetsavhandlingen *En kyrka driven av mission* (Lunds stift 2021). Utöver detta kommer jag att relatera till *Kyrkoordningen* och hur detta styrdokument beskriver missionsuppdraget.

2.1 Missions begreppet igår och idag.

Enligt Bosch har begreppet mission haft en mer begränsad betydelse och mission syftade då oftast till utsändandet av missionärer och på det arbete som missionärerna utförde. Vidare talar Bosch om det geografiska territorium där missionärerna var verksamma och om kyrkan som sände ut missionärer. Mission syftar även till den icke-kristna världen, det så kallade

---

¹⁹ <https://dacb.org/stories/southafrica/bosch2-david/>

²⁰ Scherer, u.d <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/009182969202000402>

²¹ <https://www.ctr.lu.se/person/JakobWiren/>

missionsfältet och den missionsstation som var de arbetande missionärernas utgångspunkt.²² Detta kan vi kalla för kyrkans yttre mission.

Ur ett lokalt perspektiv av mission kan ordet referera till en lokal församling som inte har någon egen anställd präst utan är beroende av stöd från till exempel grannförsamlingens anställda präst. Mission kan även vara en serie särskilda gudstjänster som har till uppgift att sprida och fördjupa den kristna tron, vilket vanligtvis sker i en redan kristen kontext.²³ Detta kan vi kallas för kyrkans inre mission.

Mission kan ses i ett rent teologiskt perspektiv. Mission skall då tolkas som spridning av kristen tro, utvidgning av Guds rike, omvändandet av vad som förr kallades hedningar och grundandet av nya kyrkor.²⁴

Wirén lyfter i sin bok *Att ge plats för den andre?* fram den judiska teologen Jakob Neusner. Neusner har formulerat en provocerande fråga som enligt Wirén kan beröra många människor oavsett vilken trostillhörighet de har.

Hur kan jag formulera en teori om den andra på ett sätt att jag, i min egen tro, kan respektera den andra och ge denne legitimitet inom ramen för min egen tro?²⁵

Wirén tillämpar uttrycket ”den andre” i sin bok *Att ge plats för den andre?* Den övergripande frågeställningen i Wiréns bok är:

Hur kan kristna ge plats för andra traditioner och ge dem legitimitet inom ramen för kristen tro?

Enligt Wirén kan mission vara exakt det, att ge plats åt den andre. Han beskriver en situation där detta med att lämna plats till en medmänniska står i fokus. Under en bussresa frågar en person Wirén om han kan få sitta på sätet bredvid. Här beskriver Wirén hur han makar på sig för att ge plats åt den andra, men han beskriver även hur han tänker på hur han hade uppfört sig om bussen varit full och personen hade velat ha hans sittplats. Då hade han säkerligen

---

²² Bosch 2011, 1.

²³ Bosch 2011, 1.

²⁴ Bosch 2011, 1.

²⁵ Wirén 2021, 13. (Jakob Neusner, *Jews and Christians: The Myth of a Common Tradition*. London: SCM Press 2003, s 110)

synat personen för att verkligen försäkra sig om att vederbörande behövde platsen mer än han själv.²⁶

Att ge plats, att ge teologiskt utrymmer är en röd tråd i Wiréns bok. Det handlar om att ge plats åt den andres tro i den egna trons berättelse. Det skulle kunna beskrivas som att visa den andre gästfrihet i form av att få uttrycka sig i det teologiska språket och i teologisk tolkning utifrån sin egna kontext och trosföreställning. Vilket även kan innebära att dela gemensamma utrymmen, som på bussen, likaväl som det kan röra sig om hur vi tolkar själva bussresan.²⁷

Gästvänlighet, generositet och ge plats åt den andre i andens namn är ett ideal som i de flesta religiösa kontexter och traditioner är viktiga. Samtidigt finns det stunder då vi i hög grad är tvungna att stå upp för oss själva och betona vår integritet. Ett exempel på detta som Wirén ger i sin bok är när Rosa Parks vägrar att lämna sin plats på bussen till en vit person trots att hon satt sig i ”den vita sektionen”. Religionsmöten och mission handlar måhända inte om bussresor, emellertid handlar det om utrymmen, plats och möjligheter. Möjligheter att visa och ta emot generositet. Utifrån teologiska reflektioner tillhör frågor av denna karaktär religionsteologin och innebär bokstavligen att ge plats, dessutom handlar det om teologiskt utrymme för den andres tro och traditioner.

Marianne Moyaert är teolog, hon har enligt Wirén fångat de centrala aspekterna av begreppet teologiskt utrymmer. Moyaert skriver att uppgiften är att:

Göra rum inom sin egna kontext för att välkomna den andra i hans eller hennes annorlundaskap. Att göra rum innebär att försöka förstå den andre i hans eller hennes annorlundaskap och ta avstånd från den naturliga tendensen att placera den andre inom det som är känt.²⁸

Utöver termen teologiskt utrymme tillämpar Wirén termen politiskt utrymme. Termen politiskt utrymme används för att redogöra för arbetet i interreligiösa råd. Det politiska utrymmet beskriver arbetet i de interreligiösa råden där representanter från olika samfund arbetar för att synliggöra samt ge legitimitet för de andras och det egna samfundet. Det politiska utrymmet handlar om religionsfrihet och rättigheten att få utöva sin tro i det samhället som personen befinner sig i. Inom de interreligiösa rådens kontext behandlas frågor

---

²⁶ Wirén 2021, 11

²⁷ Wirén 2021, 19

²⁸ Wirén 2021, 19. (Marianne Moyaert, ”The (U-)translatability of Religions? Ricoeur’s Linguistic Hospitality as Model for Inter-religious Dialogue.” Exchange 37, nr 3 2008, s.338.)

om till exempel möjligheten att motverka hatbrott, att möjliggöra för religiösa högtider samt möjligheten att följa religionens kostregler.²⁹

I dialogen mellan samfunden behandlas ytterligare en fråga skriver Wirén, den om praktisk samverkan. Den praktiska samverkan tar sin utgångspunkt i samhällsproblem, i vilket de olika samfunden har ett gemensamt intresse. Några av de gemensamma intressen i vilket samfunden kan samverka i och arbeta över gränserna är bland annat nattvandring i stökiga bostadsområden, sopplunch för hemlösa samt klädinsamlingar.

Praktisk samverkan i en samhällsfråga så som coronakrisen öppnar för teologiska samtal där det vardagliga mötet väcker nyfikenhet och dialog. Mötet mellan olika religiösa företrädare skapar inte enbart praktisk samverkan utan även teologiska samtal menar Wirén.³⁰

2.2 Mission utifrån Bosch och Wirén

Enligt Bosch själv går hans tankar kring mission i linje med Martin Hengels syn på mission. Hengels syn på mission ligger enligt Bosch i första hand i att den tidiga kristendomens historia och teologi är både missionshistoria och missionsteologi. Hengel ser på mission, enligt Bosch, i första hand som att den tidiga kristendomens historia och teologi även kan tolkas som missionshistoria och missionsteologi. Hengel tillämpar framför allt denna beskrivning utifrån aposteln Paulus texter, men visar även på att det berör andra författare till NT (*Nya Testamentet*).

Andra NT forskare som Heinrich Kasting och Ben Meyer bekräftar det som Hengel skriver om mission. Kasting framhåller att mission i den tidiga kristendomen var mer än bara en arbetsuppgift. Mission var den fundamentala manifestationen för kyrkans liv.

Missionärsteologins ursprung är enligt Kasting, även den kristna teologins källa.

Meyer ger, enligt Bosch, uttryck för att kristendomen aldrig varit mer sig själv eller mer förenlig med Jesus och mer självklart på väg mot sin framtid som vid lanseringen av världsmissionen.³¹

Bosch lyfter även fram Martin Käblers syn på mission. Kähler är systematisk teolog, han ser på mission som teologins moder. Flera av dagens NT forskare delar Käblers syn på mission.

---

²⁹ Wirén 2021, 23.

³⁰ Wirén 2021, 27.

³¹ Bosch 2011, 15–16.

Kähler beskriver teologin som en medföljande manifestation till den kristna missionen och inte som något överdåd för den världsvida kyrkan. Författarna till NT var inte forskare som noggrant faktagranskade det som de nedtecknade. De skrev snarare för en kyrka som befanns sig i en kris på grund av sin missionärskonflikt med världen som tvingades att teologiseras.

Det är viktigt att notera att författarna i NT skiljer sig från varandra, så även i sin förståelse för mission. Därför ska vi inte förundras över att NT inte speglar en enhetlig inställning till ämnet. Vidare skriver Bosch att NT:s författare bjuder in till en bredare och mer mångfacetterad tolkning av begreppet mission. Därmed erbjuder NT:s författare mer mångfaldighet skriver Bosch.³²

Wiréns bok handlar mer om mission idag, hur vi möter och bemöter människor från olika religioner samt hur viktigt det är med religionsdialoger. Det genomgående temat i Wiréns bok är ”att ge plats för den andre” och om att våga ge plats.

Wirén skriver att i kristendomens historia är religionsmöten och religiös mångfald inte något nytt. Men de senaste decenniernas invandring samt den tekniska utvecklingen har gjort den religiösa mångfalden mer påtalande och konkret i Sverige. Invandringen samt den tekniska utvecklingen har skapat ett behov av nya former av utbyten och möten mellan de olika religiösa samfund. Ett exempel på detta skriver Wirén är den organiserade formen av samverkan som sker inom interreligiösa råd och nätverk. Ett sådant samarbete är det samråd mellan judar och kristna som grundades 1979 i Sverige.³³

En reflektion till Bosch och Wiréns missions begrepp och till religionsdialogen är Nathan Söderblom som var en förespråkare för religionsdialog, redan under första världskriget såg han vikten i att ha en dialog mellan olika kristna samfund men även dialog mellan olika religiösa samfund. Han organiserade det första globala Ekumeniska mötet som hade temat Life and Work i Stockholm 1925.³⁴

---

³² Bosch 2011, 16.

³³ Wirén 2021, 71.

³⁴ Uppsala kommun 2023, <http://kulturellaspar.se/fred/nathan-soderblom>.

2.3 Mission i kristen kontext

Lutherska världsförbundet (LVF) har tagit fram ett dokument:

Mission i kontext, Förvandling, försoning, upprättelse.

Dokumentet har syftar till att;

Att hjälpa lutherska kyrkor världen över att bli mer medvetna om Guds mission i världen och om kyrkans – som är Kristi kropp - delaktighet i mission;

tjäna som ett redskap för lutherska kyrkor i deras analys av sig själva och i deras bekräftelse av sitt uppdrag i de olika sammanhang där de verkar.

Detta innebär att kyrkan på alla nivåer (församlings-, nationellt och regionalt) och närstående organisationer inbjuds att ge sitt ansvar för mission en ny innebörd och stimulera dem i deras ansträngningar att söka nya sätt att tolka sin nuvarande och framtida delaktighet i Guds mission.³⁵

I dokumentet använder LVF flera begrepp för att beskriva den mission som de lutherska kyrkorna är kallade till.

De använder sig bland annat av begreppen förkunnelse, tjänsten och arbete för rättvisa i skrivelsen om mission. Förkunnelsen, visar på arbetet med att sprida och tolka evangeliet. Genom att sprida och tolka evangeliet ger de kristna personer i sin omgivning en möjlighet att upptäcka Guds frälsningsgärningar och närvaro i världen. Tjänsten, lyfter det diakonala perspektivet på tron. Det diakonala i att verka i kärlek och arbeta för upprättelse och befrielse för alla som lider nöd. Arbete för rättvisa, inom mission innebär att beskriva kyrkans miljö på den offentliga arenan samt att upprätta den mänskliga värdigheten både i det personliga- och i det sociala livet. I arbetet för rättvisa finns en strävan och en stark betoning på rättviseaspekten inom de ekonomiska, sociala och ekologiska områdena.³⁶

För att mer ingående förklara kallelsen till mission tillämpar LVF begreppen mission i kontext, missions teologi samt praktisk missionsutövning. Utifrån dessa begrepp vill LVF uppmana kyrkorna att studera den kontext som de befinner sig i, deras sändning utifrån kallelsen från Gud samt hur de ger uttryck för trohet kallelse³⁷

---

³⁵ Lutherska världsförbundet 2004, 5.

³⁶ Lutherska världsförbundet 2004, 5.

³⁷ Lutherska världsförbundet 2004, 7–13

LVF vill genom dessa begrepp ge uttryck för att mission i kyrkorna i dess olika former och perspektiv som syftar till försoning, förvandling samt upprättelse i och av världen.³⁸

Kyrkornas världsråds missionsdokument *Tillsammans för livet* är en inbjudan som världsrådet vill ge till alla kyrkor runt om i världen. Svenska missionsrådet och Sveriges kristna råd har för att erbjuda församlingarna i Sverige en större möjlighet att nyttja dokumentet i svensk kontext översatt det till svenska.

Tillsammans för livet ska inbjuda till samtal och reflektioner över hur kyrkan och kristna lever i mission. Mission är inte någon som endast sker på kontinenten. Idag sker den inom länder och kontinenter, samt mellan länder och kontinenter. Syftet med *Tillsammans för livet* och det ekumeniska arbetet bakom det, är att söka förhållningssätt, riktlinjer samt en visdom för en förnyad praxis och förståelse för mission och evangelisation i ett föränderligt budskap.³⁹

2.4 Mission i Svenska kyrkan

Kyrkoordningen är det styrande dokumentet i Svenska kyrkan.

En av *Kyrkoordningens* uppgifter är att fastställa de strukturer och beslutsformer som ger Svenska kyrkan de bästa förutsättningarna för att kunna fullfölja sitt kall. Till detta tillkommer uppgiften att stärka och bevara sammanhållningen och gemenskapen bland de som tillhör Svenska kyrkan, mellan församlingar, stift och hela den världsvida kyrkan.

I *Kyrkoordningens* andra avdelnings inledning står det:

Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas. Gudsrike utbredds och skapelsen återupprättas⁴⁰

Vidare står det i den andra avdelningens första paragraf, att församlingen grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

---

³⁸ Lutherska världsförbundet 2004, 24.

³⁹ Sveriges kristna råd och Svenska missionsrådet, *Tillsammans för livet* 2013, 3.

⁴⁰ *Kyrkoordningen* 2017, 7.

Församlingarna får även enligt *Kyrkoordningen* andra kapitel första paragraf lämna bidrag till internationell diakoni och mission.⁴¹

Stiftets uppgift är enligt *Kyrkoordningens* tredje avdelningen fjärde paragrafen att ha tillsyn och främja

Församlingarnas uppgifter att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.⁴²

Biskoparna för Svenska kyrkans 13 stift har tillsammans utifrån mission i dess egenkontext med en kyrka i ett mångreligiöst sammanhang skrivit ett biskopsbrev till församlingarna.

Det första brevet skrevs 1992 *De kyrkliga handlingarna i mötet med invandrare*. Med både ett samhälle och en kyrka i förändring ändrades de pastorala frågorna och behovet för vad kyrkan kunde erbjuda.

Med hänsyn till detta utformade biskoparna i Svenska kyrkan ett nytt biskopsbrev med samma tema, *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* (2012). Efter ytterligare sju år gjordes revideringar i dokumentet. När samhället förändras, förändras även de människor som kyrkan möter. Kyrkan i Sverige idag möter människor som finns i en luthersk kristen tradition, människor som kommer från olika kristna traditioner, människor från andra religiösa traditioner samt människor som inte tillhör någon religiös tradition.

Med utgångspunkt i mötet med människor från de olika traditionerna måste Svenska kyrkan gör förändringar. Gudstjänstlivet kan med hjälp av förändringarna blir berikat, vilken i sig även öppnar för utmaning. Diakonin vidgas då antalet ideella medarbetare och volontärer ökar. Undervisningen anbelangar allt från språkcafé och religionsdialoger till dopundervisning för konvertiter, ungdomar och unga vuxna, skriver biskoparna.

I missionsuppdraget skriver biskoparna att kyrkan behöver reflektera mera över vad som sker i mötet med ”främlingar” samt på vilket sätt han eller hon kan beröras av i evangeliet om Jesus Kristus genom ord och/eller handling. Genom reflektionen kan Jesus Kristus ses i den människa som söker Honom skriver biskoparna i biskopsbrevet *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* (2012).

---

⁴¹ *Kyrkoordningen* 2017, 7.

⁴² *Kyrkoordningen* 2017, 20.

Biskoparna har med detta biskopsbrev förhoppningar om att kunna bidra till en pastoral praxis där sanningen och öppenheten samverkar så att Gud blir ärad, kyrkan blir uppbyggd och Guds vilja förverkligad i världen.⁴³

Johan Tyrberg, biskop i Lunds stift, skriver att missionen oftast tas upp i slutet av församlingsinstruktionen. I missionsarbetet lyfter församlingarna oftast fram bokbord och vykortsförsäljningen. Biskopen skriver att bokbord och vykortsförsäljning inte kan ses som begreppet mission. Han förklarar att risken är att mission då enbart kategoriseras som kommunikation. Därmed finns det så även en risk att hela ansvaret för missionen hamnar hos kommunikatörer eller hos någon i församlingen som ansvarar för kommunikationen och inte aktivt deltar i församlingslivet. Kommunikation är enligt biskopen ett verktyg, ett redskap att använda i missionen. Det är innehållet i kommunikationen som är värdefullt och meningsfullt – vad är det vi vill berätta?⁴⁴

Kyrkans mission är att berätta, vad människor sedan gör med det som berättas, råder inte kyrkan över. Biskop Johan Tyrberg skriver i präst- och diakonavhandlingen *En kyrka driven av mission*, när det kommer till mission så,

tror jag att en del människor associera det till någon form av tvångsverksamhet – att någon tvinga människor att bli omvända⁴⁵

Men mission är så oerhört mycket mer, den tvingande delen av missionshistorien är endast en liten del av mission. Den tvingande missionen är inte den mission som uppmanas i evangelierna och är därför inte den mission som kyrkan ska driva.⁴⁶

Avhandlingen *En kyrka driven av mission* är sprungen ur det präst- och diakonmöte som skulle genomförts under 2021 i Lunds stift. På grund av pandemin mynnade mötet ut i kontraktsträffar. Avhandlingen är tänkt att inspirera församlingarna i Lunds stift inför arbetet med mission. I avhandlingen skriver två diakoner och fyra präster om sin syn på och sin upplevelse av mission.⁴⁷

I Lunds stifts övergripande mål för mission står det:

---

⁴³ Biskopsbrev 2019, Förord.

⁴⁴ Aldén et al. 2021, 21

⁴⁵ Aldén et al. 2021, 19.

⁴⁶ Aldén et al. 2021, 19.

⁴⁷ Samtal om avhandlingen med Mats Aldén, Stiftsprost, Lund stift [2022-04-22]

Som kyrka och stift vill vi fördjupa vår förståelse av vem Gud är och vad det innebär att Gud blivit människor och överbryggat det avstånd som skiljer Gud och människa, heligt och profant, evigt och timligt och att Guds Ande är närvarande och verksam mitt ibland oss. Vi behöver utforska bönenas möjligheter. Vi har en skatt som inte försvinner när fler får del av den – den växer av delandet. Därför är skatten inte hemligt och inte dold. Vi låter evangeliet synas och leva i det samhälle vi är en del av. Vi är jordens salt och världens ljus. Ljuset ska inte döljas, och saltet ska inte förvaras i en behållare. Vi inspireras av metaforen salt till att göra kyrka och dess skatt synligt närvarande i samhället. Vi använder teologisk analys också av fenomen som själva i sig själv inte är teologiska. Fortbildning och kritisk analys av vetenskapliga landvinningar bör visa att vi menar att den skatt vi trott på verklig och bär i mötet med tidens utmaningar. För att vi ska kunna fortsätta att växa och utvecklas som kyrka och som stift behöver vi nu lägga prioritera mission, vårt internationella sammanhang och arbetet för levande och fungerande församlingar.⁴⁸

Kyrkans uppdrag är mission skriver Johan Tyrberg, biskopen i Lunds stift. Ett uppdrag som innebär att vara en del av Guds mission (*missio Dei*). Missionsuppdraget är givet av Gud till kyrkan, kyrkans missionsuppdrag (*missio ecclesiae*) betyder att vi ska leva i det som vi kallar mission.⁴⁹

Församlingarna är kyrkans grundläggande enheter. I församlingarna kan människor möta Gud, döpas samt växa i sin tro. Kunskapen att hjälpa människor i sitt möte med Gud organiseras i församlingarna, anställda och de ideellt arbetande församlingsborna är de som bär kyrkan. De har till uppgift att be, sjunga, lyssna och dela sakramentet. Församlingar som vill utvecklas, leva och bära skatten in i framtiden, måste ge människor möjlighet att utvecklas till det de är sända att vara.⁵⁰

Johan Tyrbergs, biskopen i Lunds stift, vision är att kyrkan ska vara driven av mission. Mission som grundläggande uppgift ska utgöra kompassriktningen i församlingslivet. Tyrberg skriver även att församlingarna har ett tydligt uppdrag i att vara kyrka i de lokala

---

⁴⁸ Aldén et al. 2021, 9.

⁴⁹ Aldén et al. 2021, 10.

⁵⁰ Aldén et al. 2021, 11-12.

sammanhangen. Utgångspunkten ligger i att lyssna in och lära från andra kristna i olika kontexter, genom det får kyrkans missionsarbete en guldgruva att ösa ur.

Biskop Johan Tyrberg skriver även att den guldgruvan ger oss möjligheten att möta Gud i den egna kontexten. Mission är grunden för kyrkans verksamhet och i och med detta kan mission aldrig ses som en liten del av kyrkan. Vi är en kyrka driven av mission, där gudstjänst, undervisning och diakoni är mission.⁵¹

2.5 Sammanfattning

Begreppet mission har genom kyrkohistorien haft en rad olika betydelser. Bosch tar upp missionens betydelser utifrån olika perspektiv. Enligt Bosch är det viktigt att notera att författarna till NT skiljer sig från varandra och så även i sin förståelse av mission. Vi ska därför inte förvånas över att det inte finns någon enhetlig inställning till och förståelse av mission. Bosch lyfter även fram flera NT forskare som framhåller missionen utifrån kristendomens framväxt samt missionens betydelse för kyrkans tillväxt.

Wiréns bok *Att ge plats för den andre?* beskriver begreppet mission utifrån ett nutida synsätt. Termer som Wirén arbetar med i boken är *att ge teologiskt utrymme*, *att ge plats för den andre* samt *politiska utrymme*. Med hjälp av dessa termer beskriver Wirén möten, samspel och dialoger mellan människor i olika trosföreställning och kontexter. Wirén lyfter även fram att det finns tillfällen då de olika trossamfundena arbetar gemensamt över samfundens gränser. Framför allt gäller detta i samhällsnyttiga situationer såsom klädinsamlingar och soppök.

Lutherska världsförbundet har tagit fram ett dokument som syftar till att hjälpa de lutherska kyrkorna i världen i deras missionsuppdrag. Dokumentet ska även vara ett redskap i kyrkans analys av sig själv. LVF utgår från begreppen, förkunnelse, tjänsten och arbete för rättvisa. Med hjälp av dessa begrepp kan församlingarna forma sitt missionsarbete. Andra begrepp som LVF använder för att ge stöd i församlingarnas arbete med mission är mission i kontext, missions teologi samt praktisk missionsutövning. Med hjälp av dessa begrepp ger LVF förslag till hur församlingarna kan arbeta med missionsuppdraget. Ytterligare begrepp som LVF använder för att förklara mission i dess olika former och perspektiv är försoning, förvandling samt upprättelse i och av världen.

---

⁵¹ Aldén et al. 2021, 13–14.

Kyrkornas världsråd har tagit fram ett vägledande dokument i mission. Med dokumentet *Tillsammans för livet* vill Kyrkornas världsråd bjuda in alla kyrkor i världen att arbeta med missionsuppdraget. Syftet med dokumentet och det ekumeniska arbetet bakom det är att söka förhållningssätt, riktlinjer, visdom för en ny praxis och en förståelse för mission och evangelisation i ett förändligt budskap. Dokumentet ska inbjuda till samtal och reflektioner över hur kyrkan och kristna människor lever i mission.

Mission idag i en kyrklig kontext ser annorlunda ut än tidigare. Mission i dag är inte en tvångsverksamhet där människor ska tvingas till omvändelse. Mission idag har så mycket mer att erbjuda och välkomnar in till gemenskap.

Biskoparna i Svenska kyrkans 13 stift har gett församlingarna ett dokument som kan vara vägledande i församlingarnas arbete med mission. I biskopsbrevet från 2012 (reviderades 2019) *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* beskriver biskoparna att Svenska kyrkan idag möter främst människor i en luthersk tradition men även människor från andra kristna traditioner och andra religiösa samfund. Svenska kyrkan möter även dem som inte befinner sig i någon slags religiös kontext. Biskoparna uttrycker i brevet att med utgångspunkt i var människor befinner sig, står kyrkan inför en förändring, en förändring eller en anpassning som gör att kyrkan kan möta människor i den kontext där de befinner sig och utifrån det vägleda dem.

I Lunds stift har man präst- och diakonmöten och ur dessa möten formas en avhandling. Avhandlingen *En kyrka driven av mission* är sprungen ur de präst- och diakonmöten som bedrivits inom Lunds stift. Dokumentet har som syfte att inspirera stiftets församlingar i deras missionsarbete. Missionsuppdraget innebär att vara en del av Guds mission, är givet av Gud till kyrkan och blir på så vis kyrkans uppdrag.

I Svenska kyrkans ett styrdokument *Kyrkoordningen. Kyrkoordningen*, är grunden för det arbete som bedrivs i Svenska kyrkan. I *Kyrkoordningen* står att församlingarna i Svenska kyrkan ska bedriva mission. Mission är tillsammans med gudstjänst, diakoni och undervisning församlingarnas fyra grundläggande uppgifter.

Begrepp som jag kommer att bära med mig ifrån detta kapitel in i resultat delen, är LVF:s begrepp, förkunnelse, tjänst, arbete för rättvisa, mission i kontext, missions teologi, praktisk missionsutövning, försoning, förvandling samt upprättelse i och av världen. Utifrån dessa perspektiv vill jag försöka ge svar på de två frågor som ligger tillgrund för denna uppsats

3. Missionsuppdraget i ett antal församlingar i Svenska kyrkan.

I detta kapitel summeras de svar som erhållits från den enkät som sänts ut till församlingar i Svenska kyrkan.

Min avsikt är att finna ut hur församlingarna ser på missionsuppdraget, hur församlingarna definierar mission samt om församlingarna har en medarbetare som har ett särskilt ansvar för missionsfrågan.

Församlingarna är valda utifrån stad-, land- och ö-perspektiv. För att försöka få en helhetsbild över hur missionen ser ut i Svenska kyrkan är enkäten utskickad till församlingar i samtliga 13 stift varav församlingar i 12 stift har svarat.

Jag kommer att redovisa hur församlingarna definierar mission, hur de beskriver missionsarbete samt om de har någon eller några personer som arbetar med missionsfrågor. Genom de enkätsvar som kommit in samt genom församlingarnas församlingsinstruktioner (*FIN*).

Presentationen av enkätsvaren och församlingsinstruktionerna kommer att göras stiftsvis med början i Lund stift i söder och med avslut i Luleå stift i norr. Detta för att jag som skribent anser att detta gör kapitalet mer överskådlig. Nackdelen med att presentera svaren på detta sätt är att det ibland blir samma svar under flera punkter. Då flera av församlingarna svara likadant.

3.1 Hur definierar Svenska kyrkans församlingar mission?

3.1.1 Lunds stift

Åhus församling skriver i sitt enkätsvar att de definiera all församlingsverksamhet som missionerande och församlingen anser att det finns en feltolkning i *Kyrkoordningens* andra kapitel första paragraf där församlingarnas grundläggande uppgifter och verksamhet delas upp i fyra delar, gudstjänst, undervisning, diakoni och mission.⁵²

I *FIN* definierar Åhus församling mission i att göra evangeliet känt genom ord och handling. Församlingen anser att kyrkan och dess mission ska vara sammanlänkade med orden hopp och förtroende.⁵³

---

⁵² Åhus församling, enkätsvar.

⁵³ Åhus församling församlingsinstruktion 2019, 8

I definitionen av missionen har Ronneby pastorat givit diakonin en allt större roll, då många söker sig till kyrkan för att få hjälp, både inrikes- och utrikes födda personer. Mission definieras då som det kristna kärleksbudskapet.⁵⁴ Mission definieras även i gudstjänstlivet, undervisningen och diakonin, det är genom att vara en del av samhället som pastoratet kan synliggöra det kristna budskapet.⁵⁵

I Malmö pastorat fick de sammangående församlingarna för fem år sedan en anledning att sätta sig ned för att genomlysa gudstjänster och verksamhet. Pastoratet fick även en anledning att reflektera över syftet med kyrkan och församlingen, hur pastoratet ska tolka uppdraget att vara Guds församling i sin egen kontext. I sin definition av uppdragen landade pastoratet i att söndagens högmässa är verksamhetens centrum, all verksamhet ska riktas mot mässan, men den ska även sända ut människor till samhället och gemenskapen.⁵⁶ I *FIN* definierar Malmö pastorat mission som centrum och utgångspunkt för Guds sändning. Kyrkan som är jordens salt är av Gud sänd med ett uppdrag för världens skull inte för kyrkans.⁵⁷

Höörs församling identifieras mission som den sändning som finns med i varje gudstjänst och i all verksamhet som församlingen bedriver. Mission är det uppdrag som Jesus givit till församlingarna.⁵⁸ I *FIN* definiera Höörs församling mission med orden;⁵⁹

I tillit till Guds närvaro – i öppenhet inför andens ledning – ”odla Hopp för världen.⁶⁰”

3.1.2 Göteborgs stift

Öckerö församling skriver i sitt enkätsvar att de inte har någon definition av begreppet mission.⁶¹ Men i *FIN* definieras missionsuppdraget utifrån de människor som församlingen möter i församlingsverksamheten.⁶²

---

⁵⁴ Ronneby pastorat, enkätsvar

⁵⁵ Ronneby församlingsinstruktioner 2019, 9.

⁵⁶ Malmö pastorat, enkätsvar.

⁵⁷ Malmö församlingsinstruktion 2016, 13.

⁵⁸ Höörs församling, enkätsvar.

⁵⁹ Höörs församling församlingsinstruktion 2019, 9.

⁶⁰ Höörs församling församlingsinstruktion 2019, Lunds stifts vision, 9.

⁶¹ Öckerö enkätsvar.

⁶² Öckerö församlingsinstruktion 2016, 2–5.

3.1.3 Växjö stift

I Jönköpings pastorat definieras de mission utifrån pastoratets verksamhet. Pastoratet skriver i sitt enkätsvar att gudstjänst, diakoni och undervisning kan ses som en form av mission.⁶³ I *FIN* definieras Jönköpings pastorat kyrkan, som en bedjande, barmhärtig och modig kyrka, som bjuder på motstånd och visar på andra värden, när tillväxt sker på skapelsens och människovärdets bekostnad. För att visa på detta hänvisar Jönköpings pastorat till Apg. 4:20 i *Bibeln*⁶⁴

Vi kan inte tåga med det vi sett och hört. (Apg. 4.20)

Norra Ölands pastorat definieras inte mission som något som sker,

”långt borta i tredje världen.” Mission ska ske på hemmaplan. Att nå de som inte redan är engagerade i kyrkan, att sprida budskapet om Jesus kärlek, i ord och handling.⁶⁵

I *FIN* definieras Norra Ölands pastorat mission som rörelse. I rörelsen finns ett givande och ett tagande, att ta emot tron och ge den vidare. Definitionen av mission ligger även i lärjungaskapet och den levande gemenskapen.⁶⁶

Torsås pastorat definieras mission som mötet med människor.⁶⁷ Torsås pastorat har inte någon definition av mission i *FIN*, men i inledningen skriver pastoratet att i evangelierna finns berättelser om hur Jesus såg människorna och kallade på dem med orden ”Följ mig”.

Pastoratet beskriver att just orden Följ mig ligger till grund för deras kallelse och uppgift.⁶⁸

3.1.4 Visby stift

Eskelhems pastorat definieras mission som ett av kyrkans huvuduppdrag vilket inte går att urskilja från de andra uppdragen gudstjänst, undervisning och diakoni.⁶⁹ Eskelhems pastorat utgår från *Bibels* evangelium,

---

⁶³ Jönköpings pastorat, enkätsvar.

⁶⁴ Jönköpings pastorat församlingsinstruktion 2020, 3

⁶⁵ Norra Ölands pastorat, enkätsvar.

⁶⁶ Norra Ölands pastorat församlingsinstruktion 2014, 36.

⁶⁷ Torsås pastorat, enkätsvar.

⁶⁸ Torsås pastorat församlingsinstruktion u.d, 1.

⁶⁹ Eskelhems pastorats enkätsvar.

Då gick Jesus fram till dem och talade till dem: »Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döpa dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut.« (Matt. 28:18–20)

i sin definition av missionsuppdraget, pastoratets verksamheter vilar på denna befallning.⁷⁰

I sin definition av mission tycker Norra Gotlands pastorat att Svenska kyrkan borde ta lärdom av Finska kyrkan. Finska kyrkan har satt mission som ett paraply över de tre andra grundläggande uppgifterna eftersom all verksamhet i kyrkan är mission.⁷¹ I *FIN* skriver Norra Gotlands pastorat att mission betyder sändning och med det avser menas att gå ut och berätta om Jesus samt inbjuda till tro och lärjungaskap.⁷²

I sin definition av mission skriver Visby domkyrkoförsamling att mission är ett förkroppsligande av Guds frälsning och kan därför ses som en vidare tolkning av missionsbegreppet. Detta har i domkyrkoförsamlingen lett till religionsdialoger, utvecklingssamarbeten och arbete med mänskliga rättigheter med mera. Allt är en del av missionsuppdraget både i det lilla och det stora, det är som livet.⁷³

I sin definition av mission låter Visby domkyrkoförsamling sig vägledas av texter hämtade från *Bibeln* såsom, Joh. 20:21, Joh. 15:16-17, Matt. 25:35–40, Luk. 4:17-21.⁷⁴

3.1.5 Linköping stift

I sin definition av missionsuppdraget lyfter Vadstena pastorat upp flera frågor, bland annat frågan vad är mission, är till exempel dopinbjudan och konfirmation mission? De skriver även att när de reflekterat över missionens definition, så har de samtidigt reflekterat över definitionen av vad ”till lärjungar” betyder och innebär.⁷⁵

---

⁷⁰ Eskelhems församlingsinstruktion 2020, 6.

⁷¹ Norra Gotlands pastorat, enkätsvar.

⁷² Norra Gotlands församlingsinstruktion 2016, 13.

⁷³ Visby domkyrkoförsamling, enkätsvar.

⁷⁴ Visby församlingsinstruktioner 2015, 18.

⁷⁵ Vadstena pastorat, enkätsvar

I *FIN* definiera Vadstena pastorat mission utifrån den egna verksamheten och pastoratets delaktighet i andra sociala sammanhang.⁷⁶

3.1.6 Skara stift

I sin definition av mission utgår Skövde pastorat från *Kyrkoordningens* andra kapitel där det står:⁷⁷

Församlingens grundläggande uppgifter är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för en konsekvens av denna grundläggande uppgift.⁷⁸

Skövde pastorat definierar mission utifrån lärjungaskapet, i *FIN* hänvisar pastoratet till Joh. 1:36-39;⁷⁹

När Jesus kom gående såg Johannes på honom och sade: ”Där är Guds lamm.” De båda lärjungarna hörde vad han sade och följde efter Jesus. Jesus vände sig om, och då han såg att de följde honom frågade han vad de ville. De svarade: ”Rabbi (det betyder mästare), var bor du?” Han sade: ”Följ med och se!”

Gör alla folk till lärjungar är det uppdrag som Jesus gett församlingarna. Till Skövde pastorats syn på lärjungaskapet hör en önskan om att få lära känna och följa Jesus och rusta människor att våga tala och leva i sin tro var de än befinner sig i livet.⁸⁰

Götene pastorat definierar missionen utifrån all sin verksamhet och ur det perspektivet är mission ett prioriterat uppdrag.⁸¹ I *FIN* definierar Götene pastorat mission som en av de grundläggande uppgifterna som pastoratet har och ska genomsyra all verksamhet i pastoratet.⁸²

---

⁷⁶ Vadstena pastorat församlingsinstruktion 2019, 5.

⁷⁷ Skövde pastorat, enkät svar.

⁷⁸ *Kyrkoordningen* 2017, 6.

⁷⁹ Skövde pastorat församlingsinstruktion 2019, 14.

⁸⁰ Skövde pastorat församlingsinstruktion 2019, 14.

⁸¹ Götene pastorat, enkät svar

⁸² Götene pastorat församlingsinstruktion 2018–2021, 5.

3.1.7 Karlstad stift

Melleruds pastorat definierar mission utifrån det arbete de gör i pastoratet. Pastoratet tar även avstamp från Kyrkoordningens avdelning där det står att församlingarnas grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.⁸³

3.1.8 Strängnäs stift

Kumla pastorat definition av mission kommer från Kajsa Ahlstrands *Tro & Tanke* 2000:1,

Om kyrkans mission är en del av Guds mission och Guds mission är Guds ja till skapelsen och det mänskliga livet, då följer av detta att kyrkans mission idag består i att vara engagerad i frågor om global rättvisa, förtryck, fattigdom och våld. Kyrkan som indragen i Guds mission kan inte sluta sina ögon för sådana kränkningar av Guds skapelse och Guds barn.⁸⁴

Kumla församling skriver i sitt enkätsvar att mission är något som genomsyrar hela deras verksamhet.⁸⁵

Missionen är Guds uppdrag till oss,

skriver Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö.⁸⁶ Domkyrkoförsamlingen definierar mission som Guds uppdrag till kyrkan. Utgångspunkten ligger i dopet och mässan, i dem sänds besökarna ut för att berätta om Jesus i ord och handling, i tjänst för medmänniskorna.⁸⁷

3.1.9 Stockholms stift

Stockholms domkyrkoförsamling definierar mission utifrån mötena med de tusentals människor som dagligen kommer till deras kyrkor.⁸⁸ I *FIN* definierar domkyrkoförsamlingen mission med orden öppenhet och känsla av närvaro, de skriver;⁸⁹

Oavsett om du bor i Gamla stan eller kommer från andra änden av jordklotet skall du i Stockholms domkyrkoförsamling mötas av öppenhet, en tydlig känsla

---

⁸³ Melleruds pastorat, enkätsvar.

⁸⁴ Kumla församlingsinstruktion 2009, 13.

⁸⁵ Kumla pastorat, Kumla församling, enkätsvar.

⁸⁶ Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, enkätsvar.

⁸⁷ Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö församlingsinstruktion 2019,13.

⁸⁸ Stockholms domkyrkoförsamling, enkätsvar.

⁸⁹ Stockholms domkyrkoförsamling församlingsinstruktion 2016–2020, 7.

av Guds närvaro och kunna gå vidare ut i din vardag buren av ett hopp.
Biskopens valspråk ”Gör inte skillnad på människor” är vägledande för vårt arbete.

Botkyrka församling definierar mission som sändning. Precis som Gud sände sin Son sänder Han sin kyrka in i världen.⁹⁰ Botkyrka församling är en del av Guds mission. Mission innefattar en medvetenhet om att församlingen är en del av den världsvida kristna gemenskapen.⁹¹

3.1.10 Uppsala stift

Västerlövsta pastorat definierar mission utifrån missionsbefallningen (Matt. 28:18–20).⁹² I enkätsvaret definierar Västerlövsta församling att mission är att sprida evangeliet om Jesus idag samt att mission är en grundhållning som ska genomströmma all deras verksamhet.⁹³

Uppsala domkyrkoförsamling definierar missionen som det arbete de gör för att vara en öppen kyrka som människor kan ha en positiv relation till, samt känna en glädje att tillhöra.⁹⁴ I enkätsvaret definierar Uppsala domkyrkoförsamling att mission är uppdraget att vittna om Guds närvaro genom Jesus Kristus. Men domkyrkoförsamlingen definierar även mission utifrån *Kyrkoordningens* andra avdelning att mission är en av de grundläggande uppgifterna i kyrkans verksamhet.⁹⁵

3.1.11 Västerås stift

Västerås pastorat definieras mission i att vara en gränsöverskridande kyrka.⁹⁶ I enkätsvaret definierar Västerås pastorat mission i mötena med människor samt i kommunikationen.⁹⁷

---

⁹⁰ Botkyrka församling församlingsinstruktionen 2020–2023, 5.

⁹¹ Botkyrka församling, enkät svar.

⁹² Västerlövsta pastorat, Västerlövsta-, Enåker- & Huddunge församlingsinstruktion 2002, 5.

⁹³ Västerlövsta församling, enkät svar.

⁹⁴ Uppsala domkyrkoförsamling församlingsinstruktion 2019, 12.

⁹⁵ Uppsala domkyrkoförsamling, enkät svar.

⁹⁶ Västerås pastorat församlingsinstruktion 2019, 6.

⁹⁷ Västerås pastorat, enkät svar.

Sala-Norrby-Möklinta pastorat, Sala församling definiera mission i att sprida Guds ord genom ord och handling.⁹⁸ I Sala-Norrby-Möklintas *FIN* definieras mission i att kommunicera löftet om Jesus närvaro, att rusta människor med dopet som grund samt i mötena med människor.⁹⁹

3.1.12 Luleå stift

Hortlax församling definierar mission som sändning samt som uppdrag utifrån *Bibelns* ord. Mission är en del av kyrkans grundläggande identitet att tjäna varandra samt att sprida evangeliet om Jesus i både ord och handling.¹⁰⁰ I enkätsvaret har man inte lämnat någon tydlig definition av mission, men man kan se en röd tråd med att mission är att hjälpa människor att utvecklas i sin tro.¹⁰¹

I *FIN* definierar Luleå domkyrkoförsamling mission i att göra Jesus Kristus känd, trodd, älskad och efterföljd.¹⁰² I enkätsvaret har man inte lämnat någon tydlig definition av mission, men skapelseperspektivet är en viktig utgångspunkt i mission för domkyrkoförsamlingen.¹⁰³

3.1.13 Härnösands stift – inga svar

3.1.14 Sammanfattning

Svenska kyrkans missionsuppdrag utifrån *Kyrkoordningen* är ett svårtolkat uppdrag. Då det endast står att mission är något församlingarna ska bedriv, men det ges inga direktiv på hur.

Ändå är det många av församlingarna som svarat på enkäten, definierar missionsuppdraget utifrån *Kyrkoordningens* andra kapitel samt utifrån missionsbefallningen Matt. 28:18–20.

Men det nämns även andra bibelverser i deras försök att finna grund och definition i missionsuppdraget.

Flera församlingar definierar även missionsuppdraget utifrån sin verksamhet, de skriver att missionen inte kan särskiljas från gudstjänst, undervisning och diakoni utan är det

---

⁹⁸ Sala-Norrby-Möklinta pastorat, Telefonintervju med Sala församling

⁹⁹ Sala-Norrby-Möklinta pastorat församlingsinstruktion 2018, 4.

¹⁰⁰ Hortlax församling församlingsinstruktion 2019, 8.

¹⁰¹ Hortlax församling, enkätsvar.

¹⁰² Luleå domkyrkoförsamling församlingsinstruktion 2014, s 9.

¹⁰³ Luleå domkyrkoförsamling, enkätsvar.

övergripande i dessa uppdrag. Mission borde därför enligt många församlingar inte ligga som ett eget uppdrag.

3.2 Vad gör församlingarna sitt missionsarbete?

3.2.1 Lunds stift

Åhus församling skriver att missionsarbetet omfattar både medlemsvård och information.¹⁰⁴ Mission är bistånds- och hjälpverksamhet som församlingen bedriver lokalt, nationellt och internationellt. Verksamhet som bedrivs lokalt inom ramen för missionsarbetet i Åhus församling, är bland annat informationsverksamhet via annonser, sociala medier, affischering samt att bjuda in till dop och konfirmation.¹⁰⁵ Av egen erfarenhet när det kommer till Åhus församling vet jag att de har en mer gedigen verksamhet än vad de delger i enkätsvar och i deras *FIN*, de har bland annat temakvällar i kyrkan där de bjuder in föreläsare och ungdomar som vill berätta, jag har själv varit på en sådan temakväll där ett syskon par berättade om sin flykt från hemlandet till Sverige, föreläsningen blandades av prat och musik, denna kväll var kyrkan i Åhus fullsatt.

Ronneby pastorat anser att den vardagliga kontakten med skolor och sociala myndigheter är en viktig del av missionsarbetet, därför arbetar de aktivt med att skapa goda kontakter med dessa instanser. Genom åren har pastoratet även haft konvertiter, personer som tillhör en annan religion men vill byta till kristendomen, vilka har sökt sig till pastoratet efter att de har kommit i kontakt med kyrkan genom deras interaktion i skolan, ute på torget eller i manifestationer med andra föreningar.¹⁰⁶ I *FIN* skriver Ronneby pastorat att missionsarbetet speglas i deras gudstjänstliv, i undervisningen samt i diakonin. Under sommaren bedrivs det runt om i pastoratet sommarkyrkoverksamhet, bland annat genom vägkyrkor och öppna kyrkor, musik i sommarkväll, guidning samt arrangemang tillsammans med lokala föreningar. Pastoratet arbetar aktivt för att vara en del av samhället.¹⁰⁷

I missionsarbetet arbetar Malmö pastorat med låga trösklar men med en tydlig kärna i andlig fördjupning. Människor ska alltid oavsett ålder, kön eller bakgrund känna att det finns en möjlighet till fördjupade möten med sina medmänniskor och med Gud. Pastoratet arbetar för att skapa mötesplatser där människor med skilda erfarenheter, behov och kompetens kan få

---

¹⁰⁴ Åhus församlingsinstruktion 2020, 8.

¹⁰⁵ Åhus församling, enkätsvar.

¹⁰⁶ Ronneby pastorat, enkätsvar.

¹⁰⁷ Ronneby pastorat församlingsinstruktion 2020, 9.

hitta sin växtplats. För att ge en ökad förståelse för andra kristna samfund samt icke kristna samfund bjuder pastoratet ofta in föreläsare från andra trosinriktningar för dialog. Genom detta når pastoratet ut till fler människor och på så sätt kan fler upptäcka den skatt som kyrkan fått att förvalta.¹⁰⁸

Malmö pastorat skriver i *FIN* att utgångspunkten och centrumet för allt är Guds sändning. I sändningen arbetar Malmö pastorat med dopet, skapelsen och miljön. Mångfalden är stor i Malmö och människor från hela världen möts, därför arbetar Malmö pastorat i sitt missionsarbete med uppdraget att älska sin nästa.¹⁰⁹

Höörs församling ser på missionsarbetet som en del i allt de gör. Hur mission gestaltats måste anpassas efter varje situation och möte. I missionsarbetet engagera församlingen sig i frågor som rör rättvisa, fred, klimat- och miljö samt mänskliga rättigheter. Mission är det uppdrag som Jesus gav till församlingarna, när han uppmanade till att gå ut och döpa i Fadern, Sonen och den helige Anden. Höörs församling ser därför dopet som en missionshandling och genom detta har dopet en särskild ställning i församlingen.¹¹⁰ Även i *FIN* skriver Höörs församling att dopet har en särställning då detta uppdrag är givet av Jesus. Mission innebär att församlingen ständigt ska öppna upp och möjliggöra för nya möten, nya gudstjänstbesök samt nya tillfällen för samtal. Mission är gränsöverskridande och en ständig uppmaning att möta den andre.¹¹¹

3.2.2 Göteborgs stift

Öckerö församling ser på mission som kyrkans grunduppdrag. I missionsarbetet räknar de in all församlingsverksamhet såsom sommarmusik, sinnesrogudstjänst, närradio och podd.¹¹² I *FIN* har Öckerö församling skrivit om mission i varje kapitel. Församlingen skriver att de vill utöva mission med ett team som förstår individens behov och som utifrån behovet kan formulera det kristna budskapet.¹¹³ I *FIN* skriver Öckerö församling om undervisning och mission tillsammans under en punkt, här står det att de i undervisning och missionsarbetet utgår ifrån den tid som är just nu och att de vill möta de frågor som håller människor vakna på

---

¹⁰⁸ Malmö pastorat, enkätsvar.

¹⁰⁹ Malmö pastorat församlingsinstruktion 2016, 8.

¹¹⁰ Höörs församling, enkätsvar.

¹¹¹ Höörs församling församlingsinstruktion 2019, 9.

¹¹² Öckerö församlings enkätsvar.

¹¹³ Öckerö församlingsinstruktion 2016, 2–5.

natten, syftet med undervisningen och missionsarbetet är att nå ut till och hjälpa människor att växa genom erfarenhet och förståelse.¹¹⁴

3.2.3 Växjö stift

Jönköpings församling svarar att all deras verksamhet är en del i missionsarbetet.

Församlingen anser att i missionsarbetet finns diakoni, undervisning och gudstjänst. Mission i gudstjänst är framför allt huvudgudstjänsten på söndagar, men även dop, vigslar, begravningar, musikgudstjänster och andakter på äldreboende. Mission i undervisningen handlar om konfirmationsundervisning, samtalsgrupper, studiegrupper, förkunnelse, skollektioner samt temadagar på skolor. Mission i diakonin är mötet med alla människor.¹¹⁵ Jönköpings församling har ingen egen punkt om mission i sin *FIN*, men de skriver att de vill ta varje människas erfarenhet och frågor på allvar. Det är viktigt att leva,

nära människor som på ett eller annat sätt märkts av livet, tufsats till, så blir vi automatiskt röstbärare. I de tilltufsades kyrka kan alla människor känna sig hemma.¹¹⁶

Norra Ölands pastorat beskriver missionsarbetet som en grundläggande uppgift för den kristna kyrkan och som genomsyra hela pastoratets verksamhet. Missionsarbetet är inte något som de anser sker långt borta i tredje världen, missionsarbetet ska ske på hemmaplan. Grunden för missionsarbetet ligger i att nå de som inte redan engagerade i kyrkan, och att sprida budskapet om Kristus kärlek, i ord och handling. De arbetar med människor som vill konvertera och det inledande orden i denna uppsats är en ögonblicksbild ur deras missionsarbete. Öland har en stor genomströmning av människor, särskilt på sommaren då turismen är stor på ön. Under denna period anser pastoratet att det behövs stora resurser för att nå ut med det kristna budskapet. En metod som pastoratet använder för att nå ut till fler människor är digitala andakter, pastoratet bedriver även studiegrupper och samtalsgrupper som en del i missionsarbetet.¹¹⁷ I *FIN* beskriver Norra Ölands pastorat missionsarbetet som en strategi, missionsstrategin bygger på en gott bemötande och en god undervisning. Missionsarbetet är även något de prioriterar utifrån olika åldrar och på olika sätt. I missionsarbetet finns även

---

¹¹⁴ Öckerö församlingsinstruktion 2020, 4.

¹¹⁵ Jönköpings pastorat, enkätsvar.

¹¹⁶ Jönköpings pastorat församlingsinstruktion 2020, 7 & 2.

¹¹⁷ Norra Ölands pastorat, enkätsvar.

informations- och kommunikationsarbetet.¹¹⁸ I pastoratet samtalar de även om hur de ska nå ut till skolor, ett förslag som de tagit upp i sin *FIN* är att erbjuda Bibeläventyret på ett läroplansanpassat sätt. De vill även nå ut till yngre och äldre med kristen musik och kristna böcker.¹¹⁹

Torsås pastorat skriver att all deras verksamhet strävar mot centrum, mot Jesus. Pastoratet vill att missionen är integrerad i allt deras verksamhet. Torsås pastorat har lågtröskelverksamhet som riktar sig mot de som vill upptäcka kyrkan och tron. Pastoratets lågtröskelverksamhet är bland annat lunchträffar, musikarrangemang, men även mötet med människor inför de kyrkliga handlingarna. Pastoratet har även en förskola inom sin verksamhet.¹²⁰ Torsås pastorat har inte någon egen punkt som ger svar på hur de bedriver mission eller hur de ser på missionsarbetet, men pastoratet beskriver missionsarbetet i *FIN* som att de vill vara en del av samhället, bland annat genom att ha ett starkt och uthålligt diakonalt arbete. De lyfter även fram barnverksamheten som en viktig del av församlingslivet. Genom förskolan och barngrupperna arbetar de med att nå ut till barnen i pastoratet på ett positivt sätt.¹²¹

3.2.4 Visby stift

Eskelhems pastorat utgår ifrån att missionsarbetet är kyrkans huvuduppdrag som egentligen inte går att skilja från de andra huvuduppdragen, gudstjänst, undervisning och diakoni. Missionsarbetet ska genomsyra hela verksamheten, gudstjänst, möten med barn, unga och konfirmander, undervisning, diakoni, hembesök hos äldre och ensamma, omsorg om sörjande, möten med dopfamiljer, vigselpar och alla andra möten.¹²² I *FIN* skriver Eskelhems pastorat att missionsarbetet är att sprida Kristi budskap till världen och på olika sätt visa på Guds närvaro i allas liv samt på försoningens hemlighet. De skriver i *FIN* precis som i enkätsvaret att gudstjänst, undervisning och diakoni är uttryck för kyrkans mission. I *FIN* lyfter de olika verksamheter som de bedriver inom de olika huvuduppdragen, många av dem är presenterade i enkätsvaret.

Norra Gotlands pastorat verkar för att bevara och stärka kyrkans missionsarbete. Domet är en väg in i den kristna gemenskapen och därför lägger pastoratet särskild kraft på att

---

¹¹⁸ Norra Ölands pastorat församlingsinstruktion 2014, 38.

¹¹⁹ Norra Ölands pastorat församlingsinstruktion 2014, 38.

¹²⁰ Torsås pastorat, enkätsvar.

¹²¹ Torsås pastorat församlingsinstruktion u.d, 7 & 5

¹²² Eskelhems pastorat, enkätsvar.

kommunicera med nyblivna föräldrar samt på att erbjuda konfirmation i tonåren.¹²³ Norra Gotland svarar i sitt enkätsvar att de inte arbetar aktivt med mission, men de anser utifrån vad som står i *Kyrkoordningen* att mission är en av de grundläggande uppgifterna.¹²⁴

Visby domkyrkoförsamling skriver att kyrkan inte väljer om den ska bedriva mission eller inte, mission är inte en aktivitet, mission beskriver vad kyrkan är. Kyrkan är en del i Guds sändning till världen, mission är därför inte något som prioriteras som ett projekt.¹²⁵ I *FIN* skriver Visby domkyrkoförsamling att mission är ett utåtriktat arbete. Missionsarbetet är att skapa möte mellan människor och människor samt mellan människor och Gud. Församlingen tror även att samtalet är ett viktigt redskap i missionsarbetet, därför arbetar de för att vara en öppen och inbjudande mötesplats.¹²⁶ Missionsarbetet ska även enligt Visby domkyrkoförsamling ske i ord och handling. Människors tro behöver få omsättas i handling.¹²⁷

3.2.5 Linköpings stift

Vadstena pastorat skriver i sitt enkätsvar att missionsarbetet är något som genomsyra hela verksamheten. De skriver att missionsarbetet är att synliggöra Kristi kropp för världen.¹²⁸ I *FIN* skriver Vadstena pastorat att de med ett genomtänkt doparbete som är kopplat till församlingens barnverksamhet samt den övriga verksamheten vill nå ut till nya människor som de inte når idag. Genom en ökad samverkan med andra organisationer och föreningar samt att delta i aktiviteter som anordnas på de orter där pastoratet finns, som till exempel marknader, hembygdsgardar med mera hoppas de på att kunna nå fler människor.¹²⁹

3.2.6 Skara stift

Skövde pastorat anser att missionsarbetet ska genomsyra all verksamhet i pastoratet. De arbetar utifrån uppfattningen att desto mer de kan se med Guds ögon på människor de möter desto mer kan de förmedla Hans kärlek. Inom ramen för missionsarbetet anordnar Skövde

---

¹²³ Norra Gotlands pastorat församlingsinstruktion 2016, 13.

¹²⁴ Norra Gotlands pastorat, enkätsvar.

¹²⁵ Visby domkyrkoförsamling, enkätsvar.

¹²⁶ Visby domkyrkoförsamling församlingsinstruktion, 18.

¹²⁷ Visby domkyrkoförsamling församlingsinstruktion, 20.

¹²⁸ Vadstena pastorat, enkätsvar.

¹²⁹ Vadstena pastorat församlingsinstruktion, 5.

pastorat, meditationer, pilgrimsvandringar, introduktionskurser och lärjungegrupp.¹³⁰ De skriver i sin *FIN* att missionsarbetet kommer från Joh. 1:36-39 som handlar om lärjungaskapet. Pastoratet skriver att lärjungaskapet är ett ord som väcker frågor och som utmanar, med anledning av detta behöver lärjungaskapets ges möjligheter och utmaningar utforskas. För att möjliggöra detta har Skövde pastorat samarbete med olika aktörer i samhället, samt att pastoratet erbjuder olika mötesplatser av gränsöverskridande karaktär.¹³¹

I Götene pastorat är det ekumeniska samarbetet mellan Svenska kyrkan och andra kristna församlingar och traditioner viktigt och det finns en strävan att föra kristna från olika församlingar och traditioner närmare varandra. Pastorat erbjuder därför goda sammanhang där människor kan mötas och dela livets erfarenheter med varandra och Gud.¹³² I sitt enkätsvar skriver Götene pastorat att pastoratets vision är

Tillsammans i Götene pastorat i ord och handling tala tydligt om Jesus.

Vilket enligt pastoratet betyder att missionsarbete är att sprida evangelium i ord och handling, detta ska även finnas som ett grundläggande mönster i all pastoratets verksamhet.¹³³

3.2.7 Karlstad stift

Missionen genomsyra det mesta av vår verksamhet skriver Melleruds pastorat i enkätsvaret. De vill att varje människa ska få kunskap om *Bibelns* berättelser och få tillgång till olika pedagogiska redskap för att kunna växa i sin tro. I pastorat arbetar de med mission utifrån ”BRÖD”. BRÖD står för nattvardsbrödet som delas under mässan, brödet som delas runt kaffebordet samt brödet som äts vid matbordet under samtal. Men BRÖD står även för:

B = Bönen och Barnen – då en församling bör ha ett levande böneliv. Barnens bästa i relationer till pastoratets verksamheter.

R = Relation och Relevans – eftersom Gud är relation, är det även pastoratets uppgift att öppna för relationer genom verksamheterna. Det vi gör i pastoratet måste vara relevant för de som deltar i våra verksamheter.

---

¹³⁰ Skövde pastorat, enkätsvar.

¹³¹ Skövde pastorat församlingsinstruktion 2019, 14.

¹³² Götene pastorat församlingsinstruktion, 4.

¹³³ Götene pastorat, enkätsvar.

Ö = Öppen gemenskap – Melleruds pastorat ska vara medveten om trösklarna in till tro samt vad som kan hindra människor att fysiskt och mentalt komma till tro.

D = Dop, Delaktighet och Diakoni – Domet ska vara en fest, då pastoratet firar och gläds över att en människa blir en del i en större gemenskap. Intentionen är att så många människor som möjligt ska vilja vara delaktig i verksamheterna som finns i pastoratet. För först då kan Guds rike utbredas och en kristen gemenskap skapas. Alla kristna är kallade till diakoni, vilket innebär att bära Guds omsorg och kärlek till världen.¹³⁴

3.2.8 Strängnäs stift

I missionsarbetet ser Kumla församling vikten med att ha en dialog och samverka med såväl människor i andra kristna traditioner, som med människor i andra religiösa traditioner samt med alla människor, sammanhang och föreningar av god vilja. Församlingen arrangerar även loppmarknader där intäkterna skänks samt att de hjälper föräldrar i församlingen som har det jobbigt ekonomisk, under loppmarknaden kan föräldrarna även handla billigt.¹³⁵

I sin *FIN* skriver Kumla att de i missionsarbetet engagera sig i frågor om global rättvisa, fattigdom, förtryck och våld. Församlingen skriver även att de verka för att evangeliet om Jesus Kristus sprids och når ut till alla människor i syftet att väcka den levande tron.¹³⁶

Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö skriver i sitt enkätsvar att missionsarbetet är något som sträcker sig längre än till dem som deltar i domkyrkoförsamlingens verksamheter. En utmaning som församlingen ser i ett växande Strängnäs är att nå ut till ytterområdena, samtidigt som de ser att domkyrkan är en av de viktigaste resurserna vill de skapa ett ännu tydligare centrum på domkyrkoberget. I domkyrkoförsamlingen arbetar de med ett pastoralt program utifrån orden låga trösklar in och ut, vilket betyder att trösklarna mellan domkyrkoförsamlingens verksamhet och samhället skall vara låga så att det är lätt att komma in och lätt att nå ut.¹³⁷ Domkyrkoförsamlingen, lägger, enligt sin *FIN*, utgångspunkten för missionsuppdraget i domet och mässan. Genom domet och mässan sänds vi ut för att berätta om Jesus i ord och handling samt i tjänst för medmänniskan, ett mycket viktigt uppdrag. Församlingen arbetar med pedagogiska program som innebär att nästan alla skolbarn i

---

¹³⁴ Melleruds pastorat, enkätsvar.

¹³⁵ Kumla Hardemo Ekeby pastorat, Kumla församling, enkätsvar

¹³⁶ Kumla Hardemo Ekeby pastorat församlingsinstruktion, 13

¹³⁷ Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, enkätsvar.

Strängnäs besöker domkyrkan minst en gång per år för att genom lärande och lek lära känna och upptäcka kyrkorummet. Församlingen samverka även med andra, föreningar, samfund och organisationer på deras arenor.¹³⁸

3.2.9 Stockholms stift

Stockholms domkyrkoförsamling skriver att missionsarbetet finns i de spontana samtalen, i själavården och i guidningen av kyrkorummet, i detta missionsarbete skapas relationer som inte känns hotande eller påträngande.¹³⁹ Stockholms domkyrkoförsamling skriver i *FIN* att mission är kyrkan grundläggande uppdrag och ska genomsyra församlingens förhållningssätt och all verksamhet som bedrivs i församlingen. I domkyrkoförsamlingen arbetar de med att finna ett konkret arbetssätt för att möta de närmare tusen besökare som dagligen strömmar genom deras kyrkobyggnader. De vill att personal, volontärer och ideella ska känna sig trygga i de vardagliga dialogerna som sker i mötet med kyrkobesökarna.¹⁴⁰

Botkyrka församling arbetar med mission på två sätt, dels genom engagemang i kyrkans internationella arbete, dels genom att se missionen som ett naturligt flöde i den dagliga verksamheten. Församlingen skriver att gudstjänst, undervisning, diakoni är mission.¹⁴¹

Församling inleder sin *FIN* med *Kyrkoordningens* andra avdelning första paragraf, där det står:

Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

Med *Kyrkoordningen* som utgångspunkt har församlingen författat visionen:¹⁴²

I Botkyrka församling gestaltas, med hopp och tillit, Guds nåd för hela skapelsen.

---

¹³⁸ Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö församlingsinstruktion 2019, 12–13.

¹³⁹ Stockholms domkyrkoförsamling, enkätsvar.

¹⁴⁰ Stockholms domkyrkoförsamling församlingsinstruktion 2020, 8.

¹⁴¹ Botkyrka församling, enkätsvar.

¹⁴² Botkyrka församling församlingsinstruktion 2020 - 2023, 4.

I missionsarbetet finns en medvetenhet om församlingens uppdrag att bruka och bevara skapelsen. Därför ser församlingen uppdraget med miljödiplomering som en del av missionsarbetet.¹⁴³

3.2.10 Uppsala stift

Västerlövsta församling följer konceptet ”kommunikation som mission”, som är framtaget i Uppsala stift. I församlingen arbetar de utifrån att det finns en nyfikenhet och en hunger att få veta mer om tro, andlighet och om Svenska kyrkan. Därför är det viktigt att anställda, frivilliga samt förtroendevalda möter alla människor med ett öppet sinne, en ödmjuk ton samt med respekt. Mission är något som de anser måste ske i det lokala samhället, genom att finnas med på andras arenor.¹⁴⁴ I *FIN* skriver Västerlövsta pastorat att missionsarbetet handlar om att få människor att känna sig positivt berörda av evangeliet.¹⁴⁵

Uppsala pastorat skriver att de i missionsarbetet arbetar med att synliggöra och kommunicera Kristus.¹⁴⁶ Uppsala pastorat skriver i *FIN* att sändning är att dela Guds gåvor i Ord och måltid samt att fortsätta delandet i tro och liv. I missionsarbete finns församlingen med vid fotbollsplanen, i vården, i köpcentret, i varje bostadskvarter samt på gågatan i centrum. I missionsarbetet vill kyrkan dela glädje, sorg, kärlek och smärta med de som bor i församlingen. Visionen för de församlingar som finns i Uppsala pastorat bygger på Kyrkornas världsråds dokument om mission och evangelisation i en värld i förändring *Tillsammans för livet*.¹⁴⁷

3.2.11 Västerås stift

I *FIN* skriver Västerås pastorat att de i missionsarbetet är närvarande i de olika lokala sammanhang och aktiviteter. Ambitionen med missionsarbetet i Västerås pastorat är att de anställda, förtroendevalda samt ideella medarbetarna ska känna stolthet när de berättar om Svenska kyrkan. Västerås pastorat skriver även att mission är att finna vägen till människors nyfikenhet och sökande efter kyrkan och vad kristen tro är. Utifrån detta vill Västerås pastorat stärka sin anställda, förtroendevalda och ideella medarbetare till att vara ambassadörer för

---

¹⁴³ Botkyrka församling församlingsinstruktion 2020 - 2023, 5.

¹⁴⁴ Västerlövsta församling, enkätsvar.

¹⁴⁵ Västerlövsta församling församlingsinstruktion 2002, 5.

¹⁴⁶ Uppsala domkyrkoförsamling, enkätsvar.

¹⁴⁷ Uppsala domkyrkoförsamling församlingsinstruktion 2019-2022, 11 & 5.

kyrkans mission.¹⁴⁸ Pastoratet menar att mission är att finna vägar till människor som är sökande och nyfikna på kyrkan och på den kristna tron. Västerås pastorat skriver i sitt enkätsvar att de ständigt i missionsarbetet arbetar med hur de möter människor, och hur de kommunicera på nätet, genom trycksaker och i möten. Västerås pastorat skriver även att mission genomsyra all deras verksamhet.¹⁴⁹

Sala Norrby Möklinta pastorat, Sala församling svarar i en telefonintervju att mission är något som genomsyrar all verksamhet församlingen. Församlingen samverkar aktivt med föreningsliv, näringsliv och kommunen, där det finns gemensamma intressen eller mål.¹⁵⁰ I *FIN* beskriver Sala Norrby Möklinta pastorat att missionsarbetet är att kommunicera löftet om Jesus närvaro idag och alla dagar fram till tidens slut. Missionsarbetet handlar om att möta människor, i en dialog där båda parterna lyssnar. Uppdraget blir således att rusta människor med dop som grund samt ge människor förståelse om att kyrkan är världsvid. Missionsarbetet handlar även om att hjälpa men även om att kunna ta emot hjälp.¹⁵¹

3.2.12 Luleå stift

Hortlax församling ser på missionsuppdraget där de skapar plattformar där människor kan utforska den kristna tron. Mission sker genom gudstjänst, hembesök och konfirmationsarbete, allt beror på var människan befinner sig i sin trosutveckling.¹⁵² I *FIN* skriver församlingen att de i missionsarbetet arbetar med Fairtrade, samt med hållbar utveckling genom att skapa opinion kring frågor om detta. Hortlax pastorat arbetar även aktivt med att göra barn och unga delaktiga i missionsarbetet. De anordnar även kvällar med olika teman då de samlar in pengar till både lokal och internationell mission.¹⁵³

I sitt enkätsvar beskriver Luleå domkyrkoförsamling att deras missionsarbete rör sig på flera olika plan, församlingen arbetar med olika insamlingar, kollekter samt föreläsningar. För domkyrkoförsamlingen är skapelseperspektivet ett viktigt perspektiv i missionsarbetet. Skapelseperspektivet tar sig uttryck på olika sätt, bland annat i arbetet för människors lika värde, kris- och katastrofarbetet, rättvis handel, samt domkyrkoförsamling egna bidrag till ett

---

¹⁴⁸ Västerås pastorat församlingsinstruktion 2019, 6.

¹⁴⁹ Västerås pastorat, enkätsvar.

¹⁵⁰ Sala-Norrby-Möklinta pastorat, Telefonintervju med Sala församling

¹⁵¹ Sala-Norrby-Möklinta pastorat församlingsinstruktion, 3.

¹⁵² Hortlax församling, enkätsvar.

¹⁵³ Hortlax församling församlingsinstruktion 2019–2023, 7–8.

hållbart klimat.¹⁵⁴ I *FIN* skriver domkyrkoförsamlingen att missionsarbetet handlar om att bjuda människor till den kristna gemenskapen, som att fira gudstjänst. I missionsarbetet finns även arbetet för mänskliga rättigheter, fred och miljö. Gudstjänst, undervisning, diakoni är enligt domkyrkoförsamling ett uttryck för Guds mission.¹⁵⁵

3.2.13 Härnösands stift – Inget svar

3.2.14 Sammanfattning

I missionsarbetet arbetar församlingarna med mötet, flera församlingar skriver om hur viktigt just mötet med människor är i missionsarbete. De skriver även att religionsdialog mellan olika samfund både kristna och från andra religioner är viktiga för att öka förståelsen för varandra över gränserna.

I missionsarbetet lägger församlingarna in all sin verksamhet och de flesta anser att missionen genomsyrar allt som de gör i sina församlingar, gudstjänst, undervisning och diakoni är en del av missionsarbetet. Det som sticker ut är att Norra Gotlands pastorat skriver i sitt *FIN* att mission ska genomsyra all deras verksamhet, men i sitt enkätsvar skriver de att de inte aktivt arbetar med mission. Vad är det som gör att Norra Gotlands pastorat ger så olika bilder på sitt missionsarbete? Kan det vara så att de egentligen tycker att missionen är så självklar i deras arbete att de inte reflekterar över att de aktivt arbetar med den varje dag?

En annan tanke som dykt upp hos mig när jag suttit med *FIN* är hur svår läste några är. De är väldigt vackra till ytan, men svåra att få information genom. En del församlingar delar till exempel inte upp de fyra huvuduppgifterna, utan låter dem genomsyra hela *FIN*, medan andra lyfter tre av uppgifterna men utelämnar missionsuppdraget, vilket gör det svårt att utläsa vad som är mission.

Ytterligare en fundering som kommit till mig är varför de missionsdokument som finns inte används av församlingarna, endast Uppsala pastorat nämner dokumentet *Tillsammans för livet*.

---

¹⁵⁴ Luleå domkyrkoförsamling, enkätsvar.

¹⁵⁵ Luleå domkyrkoförsamling församlingsinstruktion 2014, 9.

3.3 Vem ansvara för missionsuppdraget

3.3.1 Lunds stift

Prioriteringen i missionsarbetet beror på hur församlingarna definierar eller avgränsar begreppet. Eftersom Åhus församling väljer att göra en bredare definition av mission och att inte avgränsa uppdraget, därför har församlingen inte någon särskild person som ansvarar för mission. Församlingen skriver i stället att alla ansvarar för missionen, då alla arbetar mer eller mindre med de fyra grundläggande uppgifterna.¹⁵⁶

I Ronneby pastorat har de inte någon anställd som är särskilt utsedd att arbeta med mission. Det förväntas att var och en av de anställda ska vara en del av missionen.¹⁵⁷

Malmö pastorat har inte någon person som enbart arbetar med missionsuppdraget. Alla som arbetar i pastoratet arbetar med missionsuppdraget, hela tiden, utifrån att de är kommunikativa och arbetar i kyrkan. Det är inte de anställda som ska bygga kyrkan, de anställda är som bäst byggledare och arkitekter, men det är församlingen som gemensamt måste bygga kyrkan annars finns ingen kyrka.¹⁵⁸

I Höörs församling ansvarar inte någon särskild person för missionsuppdraget, all personal, alla förtroendevalda och ideella medarbetare i församlingen arbetar med mission. De ser en risk med att om missionsuppdraget delegeras till en särskild utvald person, så kan missionsuppdraget ses som en verksamhet som just den personen utför och inte som något som genomsyrar all verksamhet.¹⁵⁹

3.3.2 Göteborgs stift

Öckerö skriver i sitt enkätsvar att de inte ha någon särskild person som arbeta med mission.¹⁶⁰

---

¹⁵⁶ Åhus församling, enkätsvar.

¹⁵⁷ Ronneby pastorat, enkätsvar.

¹⁵⁸ Malmö pastorat, enkätsvar.

¹⁵⁹ Höörs församling, enkätsvar

¹⁶⁰ Öckerö församlings enkätsvar.

3.3.3 Växjö stift

I Norra Ölands pastorat arbetar prästerna med de grundläggande uppgifterna, gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. I enkätsvaret lyfts missionen fram som något övergripande som genomsyrar hela verksamheten.¹⁶¹

Torsås pastorat har inte någon speciell person utsedd för att arbeta med missionsuppdraget. De anser att det ingår i alla anställdas arbetsuppgifter att arbeta med mission.¹⁶²

I Jönköpings pastorat gör alla det yttersta när det kommer till mission. Eftersom de anser att all verksamhet är en form av mission arbetar alla i församlingen på något sätt med mission.¹⁶³

3.3.4 Visby stift

Alla anställda i Eskelhems pastorat ska i mötet med människor tänka på att de skall representera kyrkan och därmed även Kristus. Ett särskilt ansvar för missionen ligger hos prästerna i pastoratet.¹⁶⁴

Mission är inte något som man arbetar aktivt med i Norra Gotlands pastorat, men alla anställda förväntas känna en stolthet över Svenska kyrkan och vilja berätta om var de arbetar.¹⁶⁵

I Visby domkyrkoförsamling har inte någon särskild person som arbetar specifikt med missionsfrågor.¹⁶⁶

3.3.5 Linköping stift

Vadstena pastorat anser inte att missionsfrågan är en fråga för den enskilt anställda utan ett grundläggande förhållningssätt för hela kyrkan. Därför är det allas ansvar att arbeta med mission.¹⁶⁷

---

¹⁶¹ Norra Ölands pastorat, enkät svar.

¹⁶² Torsås pastorat, enkät svar.

¹⁶³ Jönköpings pastorat, enkät svar.

¹⁶⁴ Eskelhems pastorat, enkät svar.

¹⁶⁵ Norra Gotlands pastorat, enkät svar.

¹⁶⁶ Visby domkyrkoförsamling, enkät svar.

¹⁶⁷ Vadstena pastorat, enkät svar.

3.3.6 Skara stift

Götene pastorat svarar att mission är en uppgift för alla som arbetar i pastoratet, men utifrån sin profession har de anställda olika ingångar in i missionsarbetet.¹⁶⁸

I Skövde pastorat ansvarar inte en särskild person för missionsuppdraget, alla i församlingen arbetar med mission utifrån sitt uppdrag.¹⁶⁹

3.3.7 Karlstad stift

I Melleruds pastorat arbetar de anställda tillsammans och hjälps åt i missionsuppdraget. Ett exempel på samarbetet är det arbetslag som består av, präst, musiker, diakon, församlingsassistent och församlingspedagog som arbetar i konfirmationsverksamheten.¹⁷⁰

3.3.8 Strängnäs stift

Missionen är viktig, men har ingen särställning i jämförelse med kyrkans andra huvuduppgifter såsom gudstjänst, undervisning och diakoni. Missionsuppdraget vilar på alla som på något sätt arbetar i Kumla pastorat oavsett om det är som anställda, förtroendevalda eller ideella medarbetare.¹⁷¹

Alla medarbetare i Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö arbetar på ett eller annat sätt med mission. Mission är ett förhållningssätt i hela verksamheten. Engagerade församlingsbor, ideella medarbetare och barnen i församlingen möter spelar en viktig roll i missionsarbetet.¹⁷²

3.3.9 Stockholms stift

I sitt enkätsvar skriver Stockholms domkyrkoförsamling är det i huvudsak tre av prästerna som ansvarar för missionsuppdraget.¹⁷³

---

¹⁶⁸ Götene pastorat, enkätsvar.

¹⁶⁹ Skövde pastorat, enkätsvar.

¹⁷⁰ Mellerud pastorat, enkätsvar.

¹⁷¹ Kumla pastorat, Kumla församling, enkätsvar.

¹⁷² Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, enkätsvar.

¹⁷³ Stockholms domkyrkoförsamling, enkätsvar.

I Botkyrka församling arbetar alla medarbetare och ideella i med mission i sitt dagliga arbete. Utöver det finns det en utsedd medarbetare samt ideella som ansvarar för den internationella missionen.¹⁷⁴

3.3.10 Uppsala stift

Uppsala domkyrkoförsamling skriver att av de fyra grundläggande uppgifterna kan gudstjänst, undervisning och diakoni knytas till särskilda personer, medan mission är ett gemensamt uppdrag för alla.¹⁷⁵

I Västerlövsta pastorat är det diakonen som ansvarar för missionen. Men missionsuppdraget är något som alla i pastoratet på något vis arbetar med.¹⁷⁶

3.3.11 Västerås stift

Västerås pastorat har inte någon enskilt ansvarig person som arbetar med missionsfrågan, därför vill pastoratet stärka medarbetare, förtroendevalda samt ideella medarbetare till att vara ambassadörer i missionsarbetet.¹⁷⁷

I Sala församling i Sala-Norrby-Möklinta pastorat rustas alla anställda och ideella medarbetare så att de kan känna sig trygga i sin uppgift så att de själva ser sig som representanter för Svenska kyrkan och i grunden är sända av Jesus Kristus.¹⁷⁸

3.3.12 Luleå stift

Alla anställda i Hortlax församling arbetar med mission på olika sätt och på olika nivåer. När det gäller den internationella missionen så finns det en personanställd som samordnare.¹⁷⁹

I Luleå domkyrkoförsamling finns det en projektanställda som arbetar med hur mission ska bedrivas i de nybyggda områdena inom församlingen.¹⁸⁰

---

¹⁷⁴ Botkyrka församling, enkätsvar.

¹⁷⁵ Uppsala domkyrkoförsamling enkätsvar.

¹⁷⁶ Västerlövsta pastorat, enkätsvar.

¹⁷⁷ Västerås församlingsinstruktion 2019, 6.

¹⁷⁸ Sala-Norrby-Möklinta pastorat, Sala församling, enkätsvar via telefon.

¹⁷⁹ Hortlax församling, enkätsvar

¹⁸⁰ Luleå domkyrkoförsamling, enkätsvar.

3.3.13 Härnösands stift – inga svar

3.3.14 Sammanfattning

Det övergripande svaret på frågan om vem som ansvarar för missionsuppdraget, är att det är ett delat ansvar för alla som arbetar i församlingen samt de som är volontärer, ideella och förtroendevalda.

Endast tre församlingar svarar att de har personer som är särskilt ansvariga för mission, i Västerlövsta församling har de en diakon som har det yttersta ansvaret, i Stockholms domkyrkoförsamling ligger ansvaret för mission hos prästerna. I Luleå domkyrkoförsamling har de däremot en projektanställd som arbetar med mission, för att nå ut till de nya områdena som byggts i församlingen.

3.4 Sammanfattning

Mission i Svenska kyrkans församlingar bedrivs utifrån den kontext som respektive församlingarna befinner sig i.

I frågan om definitionen av mission skriver flera av de församlingar som svarat på enkäten att de definiera missionsuppdraget utifrån *Kyrkoordningens* andra kapitel första paragraf. I denna paragraf återfinns församlingarnas grundläggande uppgifter, de är uppdelade i fyra delar, gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Församlingarna definierar även uppdraget utifrån missionsbefallningen (Matt.28:18–20). Många av församlingarna definierar även missionsuppdraget utifrån mötet med människor och att genom ord och handling sprida evangeliet.

Alla församlingar sätter inte ord på hur de definierar missionsuppdraget, i stället ser de missionsuppdraget som ett övergripande uppdrag. Vilket betyder att mission inte kan särskiljas från gudstjänst, undervisning eller diakoni. Mission kan genom denna tanke beskrivas som ett paraply där gudstjänst, undervisning och diakoni är de pinnar som träs i tyget och mission blir knoppen som knyter samman allt arbete.

I missionsarbetet återfinns därför enligt församlingarna all den verksamhet som bedrivs i församlingarna. Kyrkan har verksamheter där personer från olika levnadsförhållanden med olika förmågor, kunskaper, kön och ålder kan mötas och dela livserfarenheter och kunskaper. Flera församlingar har föreläsningverksamhet där man bjuder in talare för att lyfta fram olika aktuella ämnen, församlingarna samarbetar även med skolor, myndigheter och andra samfund.

Flera av församlingar finns närvarande vid diverse skolevenemang och idrottsaktiviteter för att nå ut till ungdomarna.

En röd tråd i enkätsvaren från församlingar är att mission inte kan ses som en fristående del av kyrkans verksamhet. Mission är en del i all den verksamhet som församlingarna bedriver. Mission finns i mötet med människor som söker sig till kyrkan eller till någon aktivitet där kyrkan är närvarande, mötet med anhöriga på kyrkogården, kyrkkaffet efter gudstjänsten samt all verksamhet där i mellan. De kyrkliga handlingarna (dop, konfirmation, vigsel och begravning) är mission där församlingarna kan leda och utbilda människor i frågor om den kristna tron.

På frågan om församlingarna prioriterar mission och om de har någon särskild person som arbetar med missionsuppdraget, svarar en större del av församlingarna att mission inte är ett särskilt prioriterat område samt att de inte har någon speciell person som arbetar med mission. Däremot finns mission med i all verksamhet som församlingarna bedriver. Även frivilliga och förtroendevalda är delaktiga i missionsuppdraget då de medverkar i de olika verksamheterna som bedrivs i församlingarna. I Västerlövsta församling är det diakonen som har huvudansvaret för mission, men alla som på något vis arbetar i församlingen är del i missionsarbetet. I två av domkyrkoförsamlingarna som svarat på enkäten finns det särskilda personer som jobbar med missionsfrågan. I Stockholm domkyrkoförsamling har de tre präster som ansvarar för missionsuppdraget och i Luleå domkyrkoförsamling finns det just nu en projektanställda som arbetar med hur församlingen ska nå ut till de som flyttat in i de nybyggda områdena i församlingen.

4. Resultat och Slutdiskussion

4.1 Resultat

Bosch tar upp det historiska kring begreppet mission, han skriver bland annat om mission ur ett teologiskt perspektiv, där mission handlar om att omvända hedningar och grunda nya kyrkor.¹⁸¹ Även biskop Johan Tyrberg skriver om detta, Tyrberg skriver att den delen av mission som associera till en tvångsmässig mission där människor tvingas att omvända sig, endast är en lite del av missionshistorien och det är inte det som är kyrkans mission.¹⁸²

Församlingar tar inte upp denna del av mission. De blickar framåt och ser på mission utifrån den kontexten de befinner sig i just nu. Historien är någon finns med, men inget som lyfts som något viktigt. Idag när församlingarna beskriver den mission som kan kallas den yttre missionen, den som bedrivs utanför Sveriges gränser så handlar det om framför allt ACT. Den hjälp som församlingarna skickar till Svenska kyrkans egna internationella arbete. ACT bedriver inte omvändande mission utan är mer en hjälpverksamhet för de som behöver hjälp och stöd.

Flera församlingar skriver att missionsuppdraget är möten mellan olika samfund och olika religioner. Wirén skriver även om detta i sin bok *Att ge plats för den andre*, hur möter kristna andra traditioner och andra religioner, är kristna öppna för att ge andra plats i den egna traditionen. Wirén skriver om religionsdialoger, vilket även några församlingar tar upp i sina enkätsvar. Flera församlingar lyfter att dialog med andra samfund både kristna och inom andra religioner är något som är viktigt för att öka förståelsen för varandra.¹⁸³ LVF lyfter detta i sitt dokument, *Mission i kontext, Förvandling, försoning, upprättelse*, men de använder sig av orden försoning, förvandling och upprättelse i och av världen.¹⁸⁴ Precis som församlingarna i Svenska kyrkan ser LVF på mission som något som berör alla församlingar och alla i församlingarna. Det är inte endast de som arbetar i församlingarna som är kallade till mission, alla som befinner sig i församlingen och är döpta är kallade till ett lärjungaskap. I religionsdialogen som Wirén skriver om i sin bok, kan Svenska kyrkans församlingar mötas med andra samfund och finna gemensamma verksamheter. De verksamheter som församlingarna lyfter är bland annat gemensamma föreläsningar, Wirén lyfter i sin bok bland

---

¹⁸¹ Bosch 2011, 1.

¹⁸² Aldén et al 2021, 19.

¹⁸³ Församlingarnas enkätsvar

¹⁸⁴ Lutherska världsförbundet 2004, 24.

annat nattvandring och sopplunch som gemensamma verksamheter där samfund kan mötas över gränserna.

LVF skriver även att mission handlar om *förkunnelse, tjänst och arbete*. I enkätsvaren ger församlingarna en likande bild, då de skriver om att mission är att sprida evangeliet om Jesus Kristus i ord och handling¹⁸⁵. Även Kyrkornas världsråds dokument *Tillsammans för livet* skriver att samtal, dialog och reflektion är viktigt.¹⁸⁶ Eftersom mission idag inte endast är en yttre mission som sker på kontinenten långt från Sverige, blir dialogen med andra samfund i Sverige viktig och den inre missionen som finns i det egna landet väldigt viktig för att Svenska kyrkan ska kunna leva vidare.

Även biskoparna skriver i biskopsbrevet *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* (2012), om hur viktigt det är med den inre missionen, de uttrycker att med ett Sverige som är under förändring, där många olika traditioner möts måste Svenska kyrkan göra förändringar, för att kunna nå människorna som befinner sig i de olika traditionerna. Precis som församlingarna skriver biskoparna att gudstjänstlivet, undervisningen och diakonin är viktigt.

Mission är ett stort och omfattande uppdrag. Församlingarna i Svenska kyrkan har stora möjlighet till tolkning hur de ska utöva missionsuppdraget. Det finns flera bra dokument som församlingarna kan använda sig av, i denna uppsats har jag nämnt fyra dessa dokument, *Tillsammans för livet* som finns att läsa på Sveriges kristna råds hemsida samt LVF:s dokument *Mission i kontext, Förvandling, försoning, upprättelse*, biskopsbrevet, *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* samt *Kyrkoordningen*. Utav dessa dokument nämner församlingarna endast *Kyrkoordningen*, endast Uppsala pastorat nämner *Tillsammans för livet* som ett dokument som finns med dem i missionsarbetet.

I den Svenska kyrkans styrande dokument finns det endast en uppmaning till mission, i *Kyrkoordningens* andra kapitel första paragraf står det;

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.¹⁸⁷

Missionsuppdraget är därför det uppdraget i Svenska kyrkan som är mest öppet och ger församlingarna möjlighet till egna tolkningar. Församlingarna kan tack vara den öppenhet som finns i uppdraget utgå från den kontext som de befinner sig i. Vilket även gör att

---

¹⁸⁵ Lutherska världsförbundet 2004, 5.

¹⁸⁶ Sveriges kristna råd och Svenska missionrådet, *Tillsammans för livet* 2013, 3.

¹⁸⁷ *Kyrkoordningen* 2017, 7.

församlingarna kan anpassa sin verksamhet så att den känns inbjudande för de som finns i församlingen som medlemmar eller som sökande. Verksamheterna kan då vara densamma i stad-, land- och ö församlingarna men utövas på olika sätt. Öppenheten i tolkningen kring missionsuppdraget kan även göra att det upplevs spretigt och svår tolkat, vilket kan gör att vissa församlingar inte känner att de arbetar med mission på ett aktivt sätt.

Församlingarna hänvisar i sitt missionsuppdrag först och främst till *Bibeln* och till den text som läses vid varje dop – missionsbefallningen (Matt. 28:18–20).

Flera församlingar anser att det är här som grunden för missionsuppdraget läggs. Uppdraget är att erbjuda människor dopet och gemenskap i den världsvida kyrkan.

Många av de församlingarna som svarat på enkäten hänvisa även till *Kyrkoordningens* andra kapitel som behandla församlingarnas uppgift. I *Kyrkoordningens* andra kapitelns inledning står det;

Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas. Gudsrike utbredds och skapelsen återupprättas.¹⁸⁸

Församlingarna i Svenska kyrkan uppmanas med denna inledning att utöva en mission som hjälper människor att komma till tro och att finnas i den kristna gemenskapen.

Svenska kyrkans församlingar har ett omsorgsfullt missionsarbete. Ett arbete som bygger på att möta människor där de befinner sig just nu.

Norra Gotlands pastorat anser att Svenska kyrkan bör titta på hur Finska kyrkan ser på missionsuppdraget. Enligt Norra Gotlands pastorat har Finska kyrkan satt mission som ett paraply över de tre övriga grundläggande uppgifterna, gudstjänst, undervisning och diakoni. Vilket flera av församlingarna som svarat på enkäten håller med om. De flesta skriver att mission inte är ett eget uppdrag utan finns i alla de övriga uppdragen samt i all verksamhet som församlingarna bedriver och utövar.

Biskop Johan Tyrberg skriver i *En kyrka driven av mission* att mission oftast förknippas med någon form av tvångsverksamhet som vill tvinga människor till omvändelse. Idag handlar inte

---

¹⁸⁸ *Kyrkoordningen* 2017, 7.

mission inte om att tvinga människor in i kristen tro. Idag handlar mission om att erbjuda människor till att komma till tro, att bjuda in människor att vara en del av kyrkan.

Församlingarna beskriver en mission som är öppen, inbjudande och som vill möta varje människa där den befinner sig just nu och hjälpa den att finna sin tro och sitt sätt att växa i sin tro. Mission handlar om att församlingarna vill vara en del av samhället, en mötesplats där människor kan mötas oavsett var de befinner sig i livet.

Flera av församlingar skriver att de inte har en särskild person som arbetar med missionsuppdraget. De ser missionsuppdraget som något som berör alla som finns i församlingen, anställda, förtroendevalda och volontärer.

En församling lyfter att prästerna har ett särskilt ansvar för missionen, men att alla ändå ska arbeta med mission. Missionsuppdraget har inte någon särställning i jämförelse med kyrkans andra uppdrag, gudstjänst, utbildning och diakoni. Men att det är viktigt att samtala kring missionsuppdraget i församlingen.

Missionsuppdraget ses som ett uppdrag där alla ingår och där varje individ ska känna att den behövs som kristen och som budbärare. Uppdraget är att hjälpa människor att växa i sin tro och lärjungaskap.

4.2 Slutdiskussion

När insamlingen av material till denna uppsats startade, fanns den en känsla av att det i Svenska kyrkan inte bedrevs någon mission att tala om. När frågorna skickade ut till församlingarna och pastoraten fanns inga förväntningar alls.

Efter att jag läste tidigare forskning gjord av Ann Aldén och Jan Eckerdal samt när jag satte mig ner för att gå igenom enkätsvaren, församlingsinstruktionerna samt litteraturen, blev jag glatt överraskad att min redan fastslagna åsikt och fördom att Svenska kyrkan inte bedriver mission inte är sann och att jag får tänka om.

Svenska Kyrkans mission i Sverige går ut på att finnas där för människor när de behöver den. Församlingarna vill inte tvinga människor till tro, utan de vill erbjuda människor möjligheten att vara delaktiga och att dela den skatt som kyrkan fått att förvalta. Detta gör de genom att finnas ute i samhället, genom att vara delaktiga i olika aktiviteter som myndigheter, föreningar, andra samfund samt flera samhällsorganisationer erbjuder. Även genom att öppna

kyrkorummet för möten, samtal och dialoger. Svenska kyrkans församlingar/pastorat har en mission som bjuder in till en gemenskap.

När jag tänker på mission så tänker jag på de samfund som är ute och exempelvis knackar dörr för att sprida sitt budskap. Jag tänker även på vad Jesus Kristus sa,

Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut” (Matt 28:19–20).

Mission idag, är att sprida tron på Kristus och att sprida kunskap om tron. Samtidigt är missionsuppdraget olika likväl så lika i våra olika församlingar. Uppsala pastorat arbetar med Pride för att sprida kunskap och tron om alla människors lika värde. Samtliga församlingar bjuder in till möten med individer för att dela med sig av den kunskap och tro de har. De vill finnas där för människor i det skede i livet de befinner sig i. Församlingarna vänder sig till alla våra medmänniskor gamla som unga som barn, för att göra alla delaktiga och att sprida tron på Gud vår Fader.

Malmö pastorat skriver ett svar som verkligen fick mig, som inom en snar framtid kommer att vara en av Svenska kyrkans anställda, att tänka till. De skriver att

kyrkan är jordens salt och att den är sänd av Gud för världens skull inte för kyrkans skull.

Jag ser framför mig en kyrka som alltmer tappar närheten till människorna, församlingarna slås samman och blir pastorat och det blir långt för våra medlemmar att åka för att möta en präst eller diakon.

Kyrkan blir mer fokuserad på statistik, hur många människor är med på gudstjänsten, hur många är med i den eller den verksamheten.

Svenska kyrkan tappar närheten, tappar känslan av att vara jordens salt och en kyrka för människorna som bor i församlingarna, människorna som söker.

Svenska kyrkan har ett gediget missionsarbete, kyrkan finns med i många sammanhang och människor vill fortfarande vara med i verksamheterna.

Men en ny tanke växer inom mig, hur tar Svenska kyrkans församlingar hand om de människor som söker sig till kyrkan. Av egen erfarenhet vet jag att kyrkan har ett fantastiskt barn- och ungdomsarbete och även ett fantastiskt arbete gentemot äldre. Men vad gör kyrkan

för dem mellan 25 och 60 år? Ännu en tanke väcks i mig; hur får kyrkan dem att stanna kvar och att engagera sig?

Min slutsats av detta arbete blir helt enkelt att Svenska kyrkans församlingar har ett missionsarbete som bygger på att finnas där människor är och att möta människor utifrån den situationen de befinner sig i just nu.

Men Svenska kyrkan måste jobba med frågorna, hur ska vi ta hand om de som söker sig till kyrkan? samt vad gör vi för dem som är mellan 25-60år, hur få vi dem att stanna i kyrkan och att engagera sig?

5. Sammanfattning

Inom Sveriges gränser har Svenska kyrkan inte behövt bedriva någon mission på det sätt som man har bedrivit den i andra länder. Fram till 1951 då lagen om religionsfrihet infördes i Sverige, var de som begärde utträde ur Svenska kyrkan tvungen att inträda i ett av staten annat godkänt samfund. Så kom sekulariseringen kyrkan skildes från staten och med det, det fria valet att tillhöra det samfund som man själv ville ansluta sig till.

Denna uppsats har lyft fram hur församlingarna i Svenska kyrkan idag bedriver mission inom Sveriges gränser. Uppsatsen har gett en inblick i hur församlingarna ser på och tolkar missionsuppdraget.

Ett försök har gjorts att med stöd av tre böcker förklara vad mission är. Med hjälp av en enkät, församlingsinstruktioner och litteratur har jag precis som Ann Aldén och Jan Eckerdal kommit fram till att Svenska kyrkans församlingar har en gedigen mission, som strävar efter att möta människor där de befinner sig just nu. Det som jag även kommit fram till är att församlingarna inte ser på missionsuppdraget som ett eget uppdrag, de anser mer att missionsuppdraget är ett övergripande uppdrag som genomsyrar allt vad församlingarna gör.

Detta gör församlingarna utifrån den kontexten som de befinner sig i, vilket gör att även om församlingar har liknande verksamhet sker de på olika sätt, på grund av den kontext som församlingarna är i.

6. Litteraturförteckning

- Aldén, Ann. *Mission i vår tid*. Stockholm: Verbum Förlag AB., 2013.
- Aldén, Mats, o.a. *En kyrka driven av mission*. Redigerad av Mats Aldén. Lund: Lunds stift & Arcus förlag, 2021.
- Bosch, David J. *Transforming Mission*. New York: Orbis Books, 2011.
- Botkyrka, församling. ”Församlingsinstruktion.” *Med hopp och tillit*. 2020-2023. *ctr.lu.se*. den 05 07 2022. <https://www.ctr.lu.se/person/JakobWiren/> (använd den 19 12 2022).
- Eckerdal, Jan. *Kyrka i mission*. Stockholm: Verbum AB, 2000.
- Enskilda Högskolan i Stockholm. *ehs.se*. u.d. <https://ehs.se/receptive-ecumenism-conference/ann-alden/> (använd den 21 12 2022).
- Justitiedepartementet. *riksdagen.se*. 1995. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/religionsfrihetslag-1951680_sfs-1951-680 (använd den 22 10 2022).
- Kyrkonas, världsråd. ”<https://www.skr.org/material/tillsammans-for-livet/>.” <https://www.skr.org/>. Redigerad av Robert Odén och Olle Kristenson. missionsrådet Svenska och kristna råd Sveriges. 2013. <https://www.skr.org/material/tillsammans-for-livet/>.
- ”Kyrkoordningen .” *Svenskakyrkan*. den 01 01 2017. <https://www.svenskakyrkan.se/kyrkoordningen>.
- Lutherska världsförbundet, medarbetare. *Svenska kyrkan*. Uppsala: Svenska kyrkan, 2004.
- Scherer, James A. *Sage Journals*. u.d. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/009182969202000402> (använd den 03 01 2023).
- Sensus, Studieförbund. *Sensus*. den 04 12 2019. <https://www.sensus.se/berattelser/alpha-grupper/> (använd den 22 10 2022).
- Svenska kyrkan. *Svenska kyrkan*. den 03 05 2021. <https://www.svenskakyrkan.se/act/var-historia> (använd den 21 03 2022).
- . *svenskakyrkan.se*. u.d. https://www.svenskakyrkan.se/?searchIsActive=true&doLocalSearchOnly=false&scrollOffset=1848&q=Ann%20Ald%C3%A9n&local=False&webid=1374643&featuredlinks_start=0&samfid=&catfilter%5B%5D=personal&num=10&unitid=0&start=20&all_start=20 (använd den 21 12 2022).
- Svenska kyrkan, Jan Eckerdal. *svenskakyrkan.se*. u.d. <https://www.svenskakyrkan.se/filer/500655/CV%20och%20bibliografi%20i%20urval%20Jan%20Eckerdal.pdf> (använd den 20 12 2022).

Svenska kyrkans biskopar. "De kyrkliga handlingarna i en mångreligös kontext." *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiöskontext, Ett brev från Svenska kyrkans biskopar*. Uppsala: Kärnhuset AB, 2019.

Trost, Jan. *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur AB, 2010.

Uppsala kommun. *Kulturella spår i Uppsala*. 2023. <http://kulturellaspar.se/fred/nathan-soderblom> (använd den 03 01 2023).

Wirén, Jakob. *Att ge plats för den andre? Religionsdialog, Ersättningsteologi och Muhammed som profet*. Stockholm: Verbum AB, 2021.

7. Litteraturförteckning – Församlingsinstruktionerna

Botkyrka, församling. "Församlingsinstruktion." *Med hopp och tillit*. 2020-2023.

Eskelhems, Pastorat. *Församlingsinstruktion*. 2020.

Götene, Pastorat. "Församlingsinstruktion." 2018-2021.

Hortlax, Församling. "Församlingsinstruktion." 2019-2023.

Höörs, Församling. "Församlingsinstruktion." 2019.

Jönköpings, Församling. "Församlingsinstruktion." 2020.

Kumla, Pastorat. "Församlingsinstruktion." den 06 07 2009.

Luleå, Domkyrkoförsamling. "Församlingsinstruktion." u.d.

Malmö Pastorat. "Församlingsinstruktion." 2016.

Malmö, Pastorat. "Fördjupning och konkretion Församlingsinstruktion." *Församlingsinstruktion*. Malmö, den 06 04 2016.

Norra Gotlands, Pastorat.

https://issuu.com/norragotland/docs/f__rsamlingsinstruktion_oktober__20. 2016.

https://issuu.com/norragotland/docs/f__rsamlingsinstruktion_oktober__20 (använd den 11 10 2020).

Norra Ölands, pastorat. "Församlingsinstruktion." Norra Öland: Norra Ölands pastorat, 2014.

Ronneby, Pastorat. "Församlingsinstruktion." den 11 11 2019.

Sala- Norby-Möklinta, Pastorat. "Församlingsinstruktion." u.d.

Skövde, pastorat. "Församlingsinstruktion." *På nya vägar*. Skövde: Skövde pastorat, november 2019.

Stockholms, domkyrkoförsamling. "Församlingsinstruktion." Stockholms domkyrkoförsamling, 2020.

Strängnäs domkyrkoförsamling, med Aspö. "Församlingsinstruktion." 2019.

Torsås, pastorat. "Församlingsinstruktion Torsås pastorat." Torsås: Torsås pastorat, den 04 05 2017.

Uppsala, Pastorat. "Församlingsinstruktion." u.d.

Vadstena , Pastorat. "Församlingsinstruktion." 2019.

Visby, Domkyrkoförsamling. "Församlingsinstruktion." 2015.

Västerlövsta, Pastorat. "Västerlövsta, Enåker och Huddunge Församlingsinstruktion." 2002.

Västerås, Pastorat. *Församlingsinstruktion*. 2019.

Åhus, Församling. "Församlingsinstruktion." Åhus: Åhus församling, den 12 Februari 2020.

Öckerö, Församling. "Församlingsinstruktion." 2020.

8. Bilagor

8.1 Bilaga 1

Mejlet som skickades ut till församlingarna/pastoraten i de 13 stiftet.

Hej!

Jag heter Annette Danielsson och ska skriva min kandidatuppsats i missionsvetenskap. Jag undrar därför om ni skulle vilja vara så snälla att svara på några frågor om hur missionsarbete ser ut i ert/er pastorat/församling

1. Hur jobbar ni med mission i er pastorat/församling?
2. Har ni någon särskild person som jobbar med denna fråga?
3. Utifrån er församlingsinstruktion hur har ni tänkt er jobbet med mission?
4. Är missionen något som prioriteras i ert/er pastorat/församling?

Tacksam för all hjälp jag kan få.

Mvh Annette Danielsson

8.2 Bilaga 2.

Församlingarnas lokalisering.

Lunds stift

- Ronneby pastorat
- Åhus församling
- Höörs församling
- Malmö pastorat

Växjö stift

- Torsås pastorat
- Norra Ölands pastorat
- Jönköpings församling

Visby stift

- Eskelhems pastorat
- Norra Gotlands pastorat
- Visby domkyrkoförsamling

Västerås Stift

- Västerås pastorat
- Sala-Norrby-Möklinta pastorat

Stockholms stift

- Stockholms domkyrkoförsamling
- Botkyrka församling

Strängnäs stift

- Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö
- Kumla pastorat

Uppsala stift

- Västerlövsta pastorat
- Uppsala domkyrkoförsamling

Linköpings stift

- Vadstena pastorat

Karlstad stift

- Melleruds pastorat

Skara stift

- Skövde pastorat
- Götene pastorat

Luleå stift

- Luleå domkyrkoförsamling
- Hortlax församling

Göteborgs stift

- Öckerö församling

Härnösands stift

8.3 Bilaga 3.

Alphagrupper

Alphagrupperns konceptet bygger på att en grupp människor träffas vid 10 tillfällen för att utforska den kristna tron. Varje tillfälle inriktar sig på olika aspekter och frågor som rör den kristna tron och är skapade för att väcka samtal.

Dessa gruppen finns över hela världen. Alla som känner att de vill utforska den kristna tron är välkomna. Grupperna träffas på olika ställen, caféer, universitet, hemma hos någon, i kyrkan och på många andra ställen. Ingen Alphagrupp är den andra lik, även om grunden är den samma.¹⁸⁹

---

¹⁸⁹ Sensus, <https://www.sensus.se/berattelser/alpha-grupper/>.